

Plan específico de
recuperación de
pendentes e
Plan de seguimento
ao alumnado
repetidor.

Lingua galega e
Literatura

Curso 2019-2020

Departamento de Lingua Galega e Literatura
I.E.S. RAMÓN MARÍA ALLER ULLOA

Índice

	Páx.
1. Consideracións previas. Introducción	3
1.1. Preámbulo (o currículo na LOMCE).	3
1.2. Lexislación. O marco legal.	7
2. Propósito.	8
3. Metodoloxía.	9
4. Materiais e recursos didácticos.	12
5. Obxectivos didácticos para o alumnado pendente e repetidor.	14
5.1. Obxectivos xerais da ESO.	14
5.2. Obxectivos xerais do Bacharelato.	15
5.3. Concreción dos obxectivos da área de Lingua galega e Literatura.	17
5.4 Obxectivos xerais específicos para 1º de ESO.	18
5.5. Obxectivos xerais específicos para 2º de ESO.	19
5.5. Obxectivos xerais específicos para 3º de ESO.	21
5.5. Obxectivos xerais específicos para 4º de ESO.	23
5.5. Obxectivos xerais específicos para 1º de Bacharelato.	25
5.5. Obxectivos xerais específicos para 2º de Bacharelato.	27
6. Información ao alumnado pendente e repetidor.	14
6.1. Información ao alumnado.	14
6.2. Xefe de departamento, titoría e orientación.	14
7. Medidas para o Plan específico de seguimento, recuperación e avaliación de pendentes.	16
7.1. Pendentes de ESO.	17
7.1.1. Estratexias, procedementos e instrumentos e criterios de avaliación.	17
7.1.2. Temporalización e contidos.	18
7.1.3. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura de 1º de ESO	21

7.1.4. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura de 2º de ESO	22
7.1.5. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura de 3º de ESO	22
7.1.6. Probas extraordinarias de setembro, pendentes de 1º de ESO. Criterios de avaliación.	23
7.1.7. Probas extraordinarias de setembro, pendentes de 2º de ESO. Criterios de avaliación.	23
7.1.8. Probas extraordinarias de setembro, pendentes de 3º de ESO. Criterios de avaliación.	24
7.2. Pendentes de 1º de Bacharelato.	24
7.2.1. Estratexias, procedementos e instrumentos e criterios de avaliación.	24
7.2.2. Temporalización e contidos	25
7.2.3. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura I de 1º de Bacharelato.	29
7.2.4. Probas extraordinarias de xuño, pendentes de 1º de Bacharelato. Criterios de avaliación.	30
8. Plan específico de seguimento ao alumnado repetidor.	31
8.1. Criterios de avaliación e cualificación do alumnado repetidor.	32
8.1.1. Criterios de cualificación do alumnado repetidor da ESO.	33
8.1.1.1. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 1º de ESO.	33
8.1.1.2. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 2º de ESO.	34
8.1.1.3. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 3º de ESO.	35
8.1.1.4. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 4º de ESO.	36
8.1a. Notas aclaratorias sobre os criterios de cualificación na ESO.	37
8.1b. Convocatoria extraordinaria de setembro. Criterios de cualificación.	39
8.2.1. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de 1º de Bacharelato.	40
8.2.1.1. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 1º de Bacharelato.	40
8.2.1.2. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 1º de Bacharelato.	41
8.2a. Notas aclaratorias sobre os criterios de cualificación no Bacharelato.	42

- 8.2b. Convocatorias extraordinarias de xuño e/ou setembro. Criterios de cualificación. 45**
- 9. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación do Plan específico de recuperación de pendentes e do Plan de seguimento ao alumnado repetidor. 46**
- Procesos de mellora.**

Consideracións previas. Introducción.

Se por 'plan' entendemos o "conxunto de medidas, instrucións e accións acordadas para a realización dun proxecto, dunha fin etc. " e se por 'programación' a "acción e efecto de programar ou de establecer un programa ", neste caso educativo; non cabe dúbida de que o presente Plan específico de recuperación de pendentes e Plan de seguimento ao alumnado repetidor (a partir de agora PERPePSAR) fórmulase como un complemento daquela para propoer melloras encamiñadas a corrixir sobre todo a competencia lingüística en galego do alumnado, aspecto este que os resultados de AVALDIA (Avaliación de Diagnóstico) corroboran, ademais de facer fincapé na Programación a respecto das propostas recollidas na mesma para este alumnado.

Sen renunciar ao logro dos contidos mínimos recollidos na Programación, este PERPePSAR debe pois complementar o traballo pedagóxico do Departamento.

Daquela, a presente separata da Programación didáctica anual informa sobre os Plans de recuperación de materias pendentes e sobre os Plans de seguimento de alumnado repetidor, para iso, consonte o establecido na Programación, os mesmos deben facilitar principalmente as seguintes tarefas:

- Planificar o traballo de forma eficaz.
- Reflexionar sobre o proceso de aprendizaxe do alumnado pendente e repetidor.
- Establecer pautas claras para a avaliación deste alumnado.

1.1. Preámbulo (o currículo na LOMCE).

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, no marco da LOMCE.

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou en distintos aspectos a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara a un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que o alumnado (neste caso pendente e repetidor) desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

Coa finalidade de establecer as condicións propicias para afondar nos cambios metodolóxicos necesarios para alcanzar ditos obxectivos, a Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, deulle unha nova redacción ao artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, para definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas.

Polo que respecto ao **currículo**, o artigo 10 do Decreto 86/2015 determina os obxectivos da educación secundaria obrigatoria; este regula os elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas e etapas educativas. Así, o currículo estará integrado polos obxectivos, as competencias, os contidos, os criterios de avaliación, os estándares e os resultados de aprendizaxe avaliados, que o alumnado de pendentes e repetidor debe acadar; e pola metodoloxía didáctica, a saber:

a) **Obxectivos**: referentes relativos aos logros que o alumnado pendente e repetidor debe alcanzar, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin, e para iso debe superar os mínimos esixibles na materia de Lingua galega.

b) **Competencias**: capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

c) **Contidos**: conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse función das ensinanzas, das etapas educativas ou dos programas en que participe o alumnado repetidor e as actividades programadas para o alumnado pendente.

d) **Criterios de avaliación**: referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado pendente e repetidor debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias.

e) **Estándares de aprendizaxe avaliados**: especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado pendente e repetidor debe coñecer, comprender e saber facer na materia de Lingua galega e Literatura. Deben ser observables, medibles e avaliados, e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

f) **Metodoloxía didáctica**: conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado repetidor e pendente e o logro dos obxectivos suscitados.

O currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes correspondentes ao ámbito de xestión da Comunidade Autónoma de Galicia será o que se recolle para as distintas materias nos anexos I, II e III do decreto 86/2015, do 25 de xuño.

Todos estes elementos do novo currículo conformarán a cerna da elaboración deste Plan específico de recuperación de pendentes e de seguimento de alumnado repetidor da materia

de Lingua galega e Literatura; e tendo presente que **competencialmente pretendemos desde a área de Lingua galega e Literatura** ampliar a capacidade de comprensión e expresión verbal deste alumnado co fin de que adquira un dominio suficiente da linguaxe como medio de comunicación e expresión de sentimentos e coñecementos tanto desde a vertente oral coma escrita.

Con este obxectivo, e tal como recomenda o Decreto 86/2015, o noso departamento traballará en coordinación cos outros departamentos de linguas do centro, principalmente co de Lingua castelá, a fin de promover un estudo e tratamento integrado de todas as linguas (utilizar estratexias de lecto-escritura común, terminoloxía... e mesmo evitando repetir contidos iguais) e todo desde un **enfoque metodolóxico de carácter plurilingüe** que potencie o desenvolvemento comunicativo do alumnado pendente e repetidor nas distintas linguas que estuda.

Consonte o Decreto 86/2015, a materia de Lingua galega e Literatura preséntase en todos os cursos estruturada en cinco bloques de contidos: 1. Comunicación oral. escoitar e falar. 2. Comunicación escrita. Ler e escribir. 3. Funcionamento da lingua. 4 Lingua e sociedade. 5 Educación literaria.

O bloque 1, "Comunicación oral. escoitar e falar" atende ao uso oral da lingua, e este é obxecto de observación e de análise para recoñecer as normas que rexen o intercambio comunicativo, para observar as estratexias que usan os/as falantes para se comunicar satisfactoriamente, así como as que empregan para comprender ou para producir mensaxes orais en contextos formais e informais. No entanto, a realidade sociolingüística de cada centro docente determinará a atención que o profesorado deberá dedicar na aula a este bloque, para que o alumnado repetidor e pendente poida cumprir adecuadamente cos estándares de aprendizaxe descritos.

O bloque 2, "Comunicación escrita. Ler e escribir" ocúpase da comprensión e a produción escrita. O alumnado pendente e repetidor debe ser quen de entender textos de diferente complexidade e xénero, e extraer as ideas explícitas e implícitas no texto co fin de elaborar o seu propio pensamento crítico e creativo.

O bloque 3, "Funcionamento da lingua" integra contidos relacionados co código e a súa organización, e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o seu uso correcto, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo.

O bloque 4, "Lingua e sociedade" céntrase na necesidade de que o alumnado pendente e repetidor coñeza, explique e valore o plurilingüismo como unha situación habitual e

enriquecedora para todos os individuos. Do mesmo xeito, deberase incidir na identificación e superación dos prexuízos e na pertinencia de que este tipo de alumnado recoñeza e empregue termos sociolingüísticos precisos.

O bloque 5, "Educación literaria" asume o obxectivo de facer do alumnado pendente e repetidor lectores e lectoras competentes, con implicación nun proceso de formación de lectura que continúe ao longo de toda a vida. Ademais, este alumnado pendente e repetidor achegarase á historia da literatura galega, así como ás súas obras e aos seus autores e as súas autoras máis salientables, e recoñecerá a vinculación destes produtos literarios coa historia de Galicia.

O tratamento destes contidos abordarase desde a óptica competencial valorando as relacións que cada un ten coas competencias clave que aparecerán especificadas na programación a partir dos estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Esta nova proposta pedagóxica xa está a producir importantes cambios na forma de ensinar e de aprender, por iso este Plan pretende ser unha declaración de intencións do que queremos facer, pero só a practica cotiá na aula e fóra dela (caso do alumnado pendente) e a avaliación desta (que intuimos enormemente dificultosa con tantos estándares) nos servirá para modificar no futuro os erros que cometamos ao procurarmos unha metodoloxía enfocada cara a unha aprendizaxe máis práctica e autónoma.

Alén disto, **a aprendizaxe baseada en competencias deberá caracterizarse pola súa transversalidade**. Isto debe supoñer na práctica, **un enfoque metodolóxico sustentado nas situacións de aprendizaxe**, coa finalidade de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia, a través dunha **metodoloxía variada e adecuada ás características e aos ritmos de aprendizaxe do alumnado pendente e repetidor**.

Por último, facer fincapé en que a materia de Lingua galega e Literatura entra dentro do bloque de **materias de libre configuración autonómica, á que lle corresponde un tratamento análogo ao da disciplina de Lingua castelá e Literatura**, tratamento que se enmarca dentro do establecido no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, malia o feito de deixar de ser materia troncal.

1.2. Lexislación. O marco legal.

O marco legal de referencia para a elaboración do PERPePSAR é o seguinte:

1. Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE).
2. Decreto 86/2015, do 25 de xuño que establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
3. Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.
4. Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
5. Tamén se tiveron en conta os criterios emanados do Proxecto Curricular e do Proxecto Educativo do Centro, da CCP, das decisións de carácter xeral adoptadas polo Departamento e, finalmente, da experiencia didáctica acumulada.

2. Propósito.

Sen renunciar ao grao mínimo de consecución dos obxectivos establecidos na Programación e dos estándares de aprendizaxe propostos para superar a materia, o propósito é lograr cambios de conduta na aprendizaxe lingüística do alumnado pendente e repetidor da ESO e de Bacharelato a fin de mellorar a calidade académica do mesmo e de paso superar a materia. Ditos cambios deben ser progresivos de acordo ao proceso educativo obrigatorio e postobligatorio, o que debería implicar a colaboración das familias.

Por un lado, as medidas de atención á diversidade na que incluímos o alumnado pendente e repetidor recollidas na Programación serán o punto referente para o desenvolvemento do Plan de Específico Recuperación de Pendentes e do Plan de Seguimento ao Alumnado Repetidor.

Por outro, as accións previstas de acordo co Plan Lector deben servir de canle para a madurez lectora e comprensiva do alumnado pendente e repetidor.

Por último, tamén serán punto de referencia as accións previstas de acordo co Proxecto Lingüístico de centro tal e como se recolle na Programación.

3. Metodoloxía.

O apartado 2 do artigo 38 do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia define o concepto de metodoloxía didáctica como o *conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados*. Definición esta que asumimos plenamente de cara a unha correcta aplicación práctica do PERPePSAR.

3.1. Didáctica de aspectos disciplinares concretos. Concreción didáctica para a materia de Lingua galega e Literatura.

A metodoloxía didáctica a empregar con alumnado de referencia no PERPePSAR deberá ser nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

Neste aspecto, sempre que se poida dentro da aula, caso do alumnado repetidor, ou fóra da mesma, nas consultas que realice o alumnado pendente, traballaranse as catro destrezas básicas dun xeito integrado, neste sentido, de cara a desenvolver o currículo da materia de lingua galega e literatura, destinado a este tipo de alumnado, propóñense as seguintes orientacións metodolóxicas:

- **Adoptar un enfoque comunicativo** no ensino e aprendizaxe da lingua, que faga do texto a unidade comunicativa fundamental e que favoreza o emprego do idioma en distintas funcións e contextos de uso. Por tanto, as habilidades e estratexias lingüísticas deben ser obxecto de especial atención sen por iso desdeñar a reflexión e o coñecemento do código lingüístico, traballando a comprensión oral (caso do alumnado repetidor e pendente, este no seu curso ordinario) basicamente con audicións, a fluidez lectora e a comprensión escrita en cada lectura, a expresión oral con exposicións, debates etc. e a expresión escrita con textos escritos de distinta tipoloxía.
- **Proporcionar e traballar con textos de distinta natureza**, especialmente expositivos e argumentativos.
- **Promover a utilización da diversidade de fontes** e recursos para a obtención da información. A busca guiada desta tanto na biblioteca coma na Internet ou noutros medios, así como a composición de textos utilizando distintos soportes.
- **Propiciar actividades** que favorezan o intercambio respectuoso de ideas, o discurso argumentativo e o espírito crítico e cooperativo.

- **Ler, interpretar e valor obras literarias**, coa finalidade fomentar o gusto pola lectura e a capacidade de busca e elección, crítica e selectiva de libros e fontes de información.
- **Crear dinámicas que impliquen a este alumnado e o leven á participación na planificación e avaliación das súas actividades.**
- **Ofrecer actividades abertas que impliquen a busca, selección e tratamento da información**, a posibilidade de tomar decisións e emitir opinións sobre diferentes cuestións de forma crítica.
- **Fomentar a análise sociolingüística** que debe levar a **reflexionar criticamente sobre a situación social do galego**, e que partirá da premisa de que o alumnado saiba distinguir, por unha parte, o uso das diferentes variedades internas da lingua e, por outra, os condicionantes que operan na elección dunha das dúas linguas en conflito na nosa comunidade (bilingüismo, diglosia, normalización, normativización). Neste senso estimularase a autoanálise de cada alumno/a e do seu contorno máis inmediato nos seus comportamentos sociolingüísticos, en comparación cos comportamentos xerais do país, a través de múltiples tarefas encamiñadas a conseguir dito obxectivo.
- **Educar literariamente**, para iso a literatura valerase dos textos co fin de servir de reforzo á consecución de obxectivos non só literarios, senón tamén históricos, sociolóxicos, culturais e sociolingüísticos.
- **Practicar o comentario de texto literario** que deberá conxugar o formalismo coa actitude criticista de cara a unha mellor argumentación persoal.
- **Identificar as interferencias** que serán obxecto dun tratamento detido. A través de textos de diferentes épocas o alumnado irá discriminando os castelanismos e valorando os motivos históricos e sociais que provocaron e provocan a súa aparición. Igualmente o traballo de depuración irá encamiñada a distinguir todo tipo de desviacións da norma.

3.3. Estratexias metodolóxicas. Orientacións.

Débese ter en conta a necesidade de traballar as catro destrezas básicas dun xeito integrado, a fin de tentar recuperar o alumnado repetidor e o pendente, a través das seguintes estratexias metodolóxicas:

- **Propor una exposición didáctica do/a profesor/a**, que leve a presentar os obxectivos e os contidos dunha forma atractiva a fin de motivar o alumnado repetidor e pendente.
- **Promover a comprensión lectora e o hábito lector** neste tipo de alumnado.

- **Desenvolver, por parte do/a profesor/a, unha exposición dos conceptos máis complexos e novos de xeito ameno**, botando man das TIC, coa finalidade de promover o uso das mesmas entre o alumnado repetidor e pendente.
- **Traballar sobre textos modelo** (orais ou escritos) de tipo descritivo, narrativo, expositivo, argumentativo etc. dependendo do curso; realizando exercicios, actividades e tarefas, a fin de desenvolver as competencias clave canto á expresión oral e escrita.
- **Fomentar o traballo práctico individual: o alumnado creará textos do mesmo tipo ca o modelo traballado** (planificar, xerar ideas, ordenalas, redactar, autocorrixir, reelaborar).
- **Fomentar o traballo práctico cooperativo**, por exemplo nas exposicións orais: investigación, selección de información e exposición oral do tema na aula, apoiándose nas TIC, e procurando fomentar a aprendizaxe activa e o traballo cooperativo.
- **Levar a cabo unha corrección e reelaboración dos textos**, polo/a profesor/a.
- **Realizar exercicios** de morfoloxía, sintaxe etc.
- **Facer unha reflexión crítica sobre as ideas**, de textos de temática variada, resumos, estrutura e esquemas das ideas do texto, e posteriores debates.
- A chegar **o estudo da literatura tendo como elemento central de referencia o texto literario** (lectura, comprensión, audicións de poemas musicados, películas sobre obras...). Traballar o **comentario literario**, desde a introdución progresiva na ESO ata chegar a unha maior complexidade no bacharelato.
- **Introducir de xeito progresivo a autoavaliación e a coavaliación** a través de fichas, en tarefas concretas.

En resumo, as anteriores estratexias metodolóxicas enmárcanse no proxecto de favorecer que todos os coñecementos e as experiencias lingüísticas do alumnado pendente e repetidor contribúan ao desenvolvemento da súa competencia comunicativa plurilingüe, para iso terase en conta o proxecto lingüístico do centro de cara á impartición do currículo integrado das linguas, cando menos desde unha perspectiva de acordos sobre criterios metodolóxicos básicos de actuación en todas as linguas, sobre a terminoloxía que se vaia empregar, e o tratamento que se lles dará aos contidos, aos criterios de avaliación e aos estándares de aprendizaxe similares en cada materia lingüística, de xeito que se evite a repetición dos aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua.

4. Materiais e recursos didácticos.

Na etapa educativa da **ESO**, o alumnado contará nos catro cursos cun libro de texto que servirá de base para organizar as actividades de aprendizaxe. Na Programación didáctica damos conta dos libros elixidos.

O recurso do libro de texto é completado coa entrega ao alumnado pendente e repetidor (si así o demanda) de material de apoio, fotocopias con temas que ou ben supoñen unha achega didáctica nova ou ben complementen os do libro de texto, así como fichas de reforzo para a realización de exercicios prácticos relacionados cos temas de Lingua e Literatura, en todos os niveis de ESO, ademais do uso dos recursos dixitais (gravacións dixitais, audicións musicais de textos literarios en rede, análise de temas en PowerPoint ou Impress...), do traballo cos medios de comunicación en xeral ou cine (adaptacións literarias).

Pola contra no **Bacharelato** non usaremos libro de texto en ningún dos dous cursos nos que se divide; é o profesorado que imparte neste nivel o que elabora as unidades didácticas para o alumnado, complementadas con fichas de exercicios, facilitando tamén exercicios prácticos de Sociolingüística e Análise de Texto; ademais do uso dos recursos dixitais (gravacións dixitais, audicións musicais de textos literarios en rede, análise de temas en PowerPoint...), do traballo cos medios de comunicación en xeral ou cine (adaptacións literarias).

En ambos os dous niveis, ESO e bacharelato, o recurso das novas tecnoloxías da información e comunicación (TIC) deberá ser un elemento activo máis da aprendizaxe. A educación dixital xirará arredor do proxecto Abalar, Internet, wikirmau, blogs...) que deberán ser empregados dun xeito progresivo e complementar, como apoio ao labor de aula (caso do alumnado repetidor), por exemplo, na páxina web do centro, concretamente no Departamento de Galego, o alumnado poderá consultar material complementario así como diferentes ligazóns sobre a materia, ao igual que no wikirmau, na Aula virtual, no blog da Biblioteca ou ou no blog do Departamento, *DLgalega*.

Aínda que como xa sinalamos anteriormente os recursos educativos a empregar son semellantes, concretaremos algúns deles por niveis:

En 1º de ESO o principal recurso a empregar será o libro de texto e como material complementar o profesorado entregaralles ao alumnado repetidor e pendente fichas adaptadas ás necesidades persoais.

En 2º de ESO o libro de texto tamén será o material didáctico de referencia, aínda que para reforzar algún aspecto concreto tamén se empregarán textos tirados dos libros de lectura

e fotocopias complementares dos diferentes bloques de contido. Igualmente serán utilizadas as TIC na lectura dos libros (caso do alumnado repetidor), sobre todo no caso de *Xa non estou aquí*, a través da correspondente guía de lectura publicada tamén en soporte de papel.

En 3º de ESO o libro de texto será igualmente o recurso base co que se traballará, aínda que certos temas de Comunicación escrita, Funcionamento da lingua, Lingua e sociedade ou Educación literaria serán complementados con apuntamentos ou fichas de exercicios. Tamén serán empregadas as TIC nos diferentes bloques de contido para facer máis amena a adquisición de coñecementos. Igualmente serán utilizadas as TIC na lectura dos libros (caso do alumnado reeptidor) *Memorias dun neno labrego*, *Makinaria*, *Penúltimas tendencias* e *O segredo da casa de Formoso*, a través das correspondentes guías de lectura publicadas tamén en soporte de papel.

En 4º de ESO o libro de texto será o punto de partida, acompañado de fotocopias de diversos temas complementarios, caso do bloque de Comunicación escrita, Funcionamento da lingua (semántica, léxico, lingua), Lingua e sociedade e Educación literaria). Así mesmo, nalgúns temas ou mesmo libros de lectura obrigatorios (caso do alumnado repetidor), como *Erros e tántos*, *Cousas*, *Non hai misericordia* ou *Atila* tamén se empregarán as TIC, a través das correspondentes guías de lectura publicadas tamén en soporte de papel; ou no caso de *Cousas* do wikirmau. Así mesmo, tamén se utilizarán guías de lectura para libros opcionais caso de *Funambulistas* de Mercedes Leobalde ou *A sombra cazadora* de Suso de Toro.

A respecto das guías de lectura, estas preparámolas co obxectivo de impulsar a lectura compartida entre o alumnado e as persoas coas que conviven no ámbito familiar, como pretexto para a comunicación e o debate. Trátase de implicar as familias na recuperación do alumnado repetidor.

Nos cursos de bacharelato como xa sinalamos antes non haberá libro de texto, o alumnado pendente e repetidor empregará o material específico elaborado polo Departamento sobre os diferentes bloques de contidos.

5. Obxectivos didácticos para o alumnado pendente e repetidor.

De acordo cos principios de educación común e de atención á diversidade do alumnado. As medidas de atención á diversidade na ESO sérvennos para responder ás necesidades educativas concretas do alumnado pendente e repetidor, ao logro dos obxectivos e á adquisición das competencias correspondentes.

Canto ao Bacharelato, o artigo 25 da LOMCE recolle que este ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado formación, madureza intelectual e humana, coñecementos e habilidades que lle permitan desenvolver funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade e competencia.

5.1. Obxectivos xerais da Educación Secundaria Obrigatoria.

Segundo o decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia, a educación secundaria obrigatoria debe contribuír a desenvolver no alumnado en xeral as capacidades que lles permitan:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

5.2. Obxectivos xerais do Bacharelato.

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto

de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

5.3. Concreción dos obxectivos da área de Lingua galega e Literatura.

Os obxectivos didácticos a lograr por parte do alumnado pendente e repetidor, ao igual que o resto do alumnado en xeral, dentro do ámbito da área de Lingua galega e Literatura ao longo das etapas educativas de secundaria obrigatoria e bacharelato son os seguintes:

1. Comprender e interpretar o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
2. escoitar con interese e respecto as intervencións orais e valorar as producións orais con fonética galega correcta.
3. Participar en situacións do ámbito académico, manifestando a opinión e mostrando respecto cara ás dos demais.
4. Aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais e informais e de forma individual ou en grupo.
5. Producir discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados.
6. Realizar exposicións orais coa axuda das TIC, adquirindo desta maneira unha sólida preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
7. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
8. Ler en voz alta respectando os patróns da ortofonía galega e rexeitando prexuízos estéticos.
9. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter e manexar información e para producir creacións propias.
10. Producir en calquera formato, textos de distintos ámbitos con coherencia, cohesión, adecuación e corrección.
11. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso, depurado de interferencias e desviacións da norma.
12. Utilizar dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes.
13. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais para mellorar e enriquecer as producións lingüísticas.
14. Identificar e explicar as funcións oracionais e as unidades que as desempeñan.
15. Identificar os mecanismos de cohesión textual.
16. Recoñecer a estrutura dun texto e elaborar textos de acordo con eses parámetros.

17. Coñecer e aplicar as regras ortográficas.
18. Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas, evitando estereotipos lingüísticos e culturais.
19. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e sinal de identidade dun pobo.
20. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia.
21. Ler de maneira comprensiva textos de diferentes xéneros.
22. Desenvolver comentarios connotativos de crítica textual con soltura e precisión.
23. Diferenciar os textos literarios e os non literarios e, nestes últimos, identificar diferentes xéneros.
24. Coñecer o noso patrimonio literario: autores e obras das distintas etapas da literatura galega.
25. Desenvolver comentarios literarios a partir de textos de diferentes xénero.

5.4. Obxectivos xerais específicos para 1º de ESO.

Os obxectivos específicos a lograr en 1º de ESO por parte do alumnado pendente e repetidor están asociados ao currículo desta materia, dividida en cinco bloques de contidos: Comunicación oral (falar e escoitar), Comunicación escrita (ler e escribir), Funcionamento da lingua, Lingua e sociedade e Educación literaria. A seguir os mesmos:

1. Comprender e interpretar o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
2. Escoitar con interese e respecto as intervencións orais e valorar as producións orais con fonética galega correcta.
3. Participar en situacións do ámbito académico, manifestando a opinión e mostrando respecto cara ás dos demais.
4. Aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais e informais e de forma individual ou en grupo.
5. Producir discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados.
6. Realizar exposicións orais coa axuda das TIC, adquirindo desta maneira unha fluída preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
7. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
8. Ler en voz alta respectando os patróns da ortofonía galega e rexeitando prexuízos estéticos.

9. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter e manexar información e para producir creacións propias.

10. Producir en calquera formato, textos de distintos ámbitos con coherencia, cohesión, adecuación e corrección.

11. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso, depurado de interferencias e desviacións da norma.

12. Utilizar dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes.

13. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais para mellorar e enriquecer as producións lingüísticas.

14. Identificar e explicar as funcións oracionais e as unidades que as desempeñan.

15. Identificar os mecanismos de cohesión textual.

16. Recoñecer a estrutura dun texto e elaborar textos de acordo con eses parámetros.

17. Coñecer e aplicar as regras ortográficas.

18. Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas, evitando estereotipos lingüísticos e culturais.

19. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e sinal de identidade dun pobo.

20. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia.

21. Ler de maneira comprensiva textos de diferentes xéneros.

22. Introducir o alumnado na produción de comentarios connotativos.

23. Diferenciar os textos literarios e os non literarios e, nestes últimos, identificar os tres grandes xéneros.

24. Coñecer e aplicar estratexias de coavaliación e autoavaliación recoñecendo erros nas súas producións.

5.5. Obxectivos xerais específicos para 2º de ESO.

Os obxectivos específicos a lograr en 2º de ESO por parte do alumnado pendente e repetidor están asociados ao currículo desta materia, dividida en cinco bloques de contidos: Comunicación oral (falar e escoitar), Comunicación escrita (ler e escribir), Funcionamento da lingua, Lingua e sociedade e Educación literaria. A seguir os mesmos:

1. Comprender e interpretar o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.

2. Escoitar con interese e respecto as intervencións orais e valorar as producións orais con fonética galega correcta.

3. Participar en situacións do ámbito académico, manifestando a opinión e mostrando respecto cara ás dos demais.
4. Aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais e informais e de forma individual ou en grupo.
5. Producir discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados.
6. Realizar exposicións orais coa axuda das TIC, adquirindo desta maneira unha cada vez máis fluída preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
7. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
8. Ler en voz alta respectando os patróns da ortofonía galega e rexeitando prexuízos estéticos.
9. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter e manexar información e para producir creacións propias.
10. Producir en calquera formato, textos de distintos ámbitos con coherencia, cohesión, adecuación e corrección.
11. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso, depurado de interferencias e desviacións da norma.
12. Utilizar dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes.
13. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais para mellorar e enriquecer as producións lingüísticas.
14. Identificar e explicar as funcións oracionais e as unidades que as desempeñan.
15. Identificar os mecanismos de cohesión textual.
16. Recoñecer a estrutura dun texto e elaborar textos propios de acordo con eses parámetros.
17. Coñecer e aplicar as regras ortográficas.
18. Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas, evitando estereotipos lingüísticos e culturais.
19. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e sinal de identidade dun pobo.
20. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia.
21. Ler de maneira comprensiva textos de diferentes xéneros.
22. Producir comentarios connotativos.

23. Diferenciar os textos literarios e os non literarios e, nestes últimos, identificar os tres grandes xéneros.

24. Coñecer e aplicar estratexias de coavaliación e autoavaliación recoñecendo erros nas súas producións.

5.6. Obxectivos xerais específicos para 3º de ESO.

O eixo central da programación para 3º de ESO ten como finalidade aumentar a competencia lingüística e comunicativa do alumnado pendente e repetidor. Trátase de ampliar o seu repertorio de habilidades lingüísticas, prestando especial coidado á súa selección conforme ao contexto social e a finalidade coa que se elabora a mensaxe.

O procedemento básico parte da análise dun extenso abano de textos, orais e escritos, elaborados para funcionaren dentro de ámbitos de uso específicos (coloquial, científico, xurídico, administrativo, xornalístico, publicitario, literario...) e agrupados en catro grandes bloques (conversa, descrición, narración e exposición-argumentación). A interpretación e análise destes textos complementábase coa elaboración por parte do alumnado doutros similares e reforzase con exercicios específicos destinados a corrixir e consolidar elementos de corrección morfosintáctica e procedementos de cohesión textual.

En última instancia, trátase de promover o uso desas capacidades no marco dunha actitude normalizadora consciente, consecuente e activa.

Así mesmo, estimularase ao alumnado no coñecemento do feito literario medieval, na estima das manifestacións literarias dos séculos escuros e nun maior afondamento do coñecemento do que o Rexurdimento literario supuxo para a nosa literatura e a nosa lingua.

En concreto, os obxectivos específicos a lograr en 3º de ESO son os seguintes:

1. Comprender e interpretar o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.

2. escoitar e comprender o sentido global de información procedente da comunicación audiovisual.

3. escoitar con interese e respecto as intervencións orais e valorar as producións orais con fonética galega correcta.

4. Participar activamente en situacións do ámbito académico, manifestando a opinión e respectando a dos demais.

5. Coñecer e aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais e informais e de forma individual ou en grupo.

6. Producir discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados, sobre temas da vida cotiá ou académica.

7. Realizar exposicións orais coa axuda das TIC, adquirindo desta maneira unha cada vez máis fluída preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
8. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
9. Ler en voz alta respectando os patróns da ortofonía galega e rexeitando prexuízos estéticos.
10. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter e manexar información e para producir creacións propias.
11. Producir en calquera formato, textos de distintos ámbitos con coherencia, cohesión, adecuación e corrección.
12. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso, acorde coa idade do alumnado, e depurado de interferencias e desviacións da norma.
13. Utilizar dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.
14. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais para mellorar e enriquecer as producións lingüísticas.
15. Identificar os conectores e outros mecanismos que doten de cohesión o texto.
16. Recoñecer a estrutura dun texto e elaborar textos propios de acordo con eses parámetros.
17. Coñecer e aplicar as regras ortográficas.
18. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e sinal de identidade dun pobo.
19. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia, coñecer as principais iniciativas normalizadoras e identificar prexuízos.
20. Coñecer os acontecementos relevantes da historia social da lingua desde os seus comezos ata 1916
21. Recoñecer e valorar as variedades da lingua, e identificar o estándar como variante unificadora.
22. Coñecer a familia lingüística do galego e a súa relación coa lusofonía.
23. Identificar as distintas épocas e períodos da literatura galega ata 1919.
24. Ler de maneira comprensiva e expresiva textos da literatura galega ata 1916 e coñecer o básico dos autores máis destacados.
25. Comentar textos literarios da lírica medieval e da literatura do XIX ata 1916.

26. Elaborar traballos expositivos e argumentativos, coa axuda das TIC, relacionados coas distintas épocas e períodos da literatura galega ata 1916 ou sobre temas de actualidade.

27. Crear textos con intención literaria a partir de modelos traballados na clase.

28. Producir comentarios connotativos.

5.7. Obxectivos xerais específicos para 4º de ESO.

O eixo central da programación para 4º de ESO radica ten como meta aumentar a competencia lingüística e comunicativa do alumnado, incluído o repetidor. Trátase de ampliar o seu repertorio de habilidades lingüísticas, prestando especial coidado á súa selección conforme ao contexto social e a finalidade coa que se elabora a mensaxe.

O procedemento básico parte da análise dun extenso abano de textos, orais e escritos, elaborados para funcionaren dentro de ámbitos de uso específicos (coloquial, científico, xurídico, administrativo, xornalístico, publicitario, literario...) e agrupados en catro grandes bloques (conversa, descrición, narración e exposición-argumentación). A interpretación e análise destes textos complementábase coa elaboración por parte do alumnado doutros similares e reforzase con exercicios específicos destinados a corrixir e consolidar elementos de corrección morfosintáctica e procedementos de cohesión textual.

En última instancia, trátase de promover o uso desas capacidades no marco dunha actitude normalizadora consciente, consecuenta e activa.

Así mesmo, estimularase ao alumnado no coñecemento do feito literario do século XX e da actualidade.

En concreto, os obxectivos específicos a lograr en 4º de ESO son os seguintes:

1. Comprender e interpretar o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.

2. escoitar e comprender o sentido global de información procedente da comunicación audiovisual.

3. escoitar con interese e respecto as intervencións orais e valorar as producións orais con fonética galega correcta.

4. Participar activamente en situacións do ámbito académico, manifestando a opinión e respectando a dos demais.

5. Coñecer e aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais e informais e de forma individual ou en grupo.

6. Producir discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados, sobre temas da vida cotiá ou académica.

7. Realizar exposicións orais coa axuda das TIC, adquirindo desta maneira unha sólida preparación no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
8. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
9. Ler en voz alta respectando os patróns da ortofonía galega e rexeitando prexuízos estéticos.
10. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter e manexar información e para producir creacións propias.
11. Producir en calquera formato, textos de distintos ámbitos con coherencia, cohesión, adecuación e corrección.
12. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso, acorde coa idade do alumnado, e depurado de interferencias e desviacións da norma.
13. Utilizar dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.
14. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais para mellorar e enriquecer as producións lingüísticas.
15. Identificar os conectores e outros mecanismos que doten de cohesión o texto.
16. Recoñecer a estrutura dun texto e elaborar textos propios de acordo con eses parámetros.
17. Coñecer e aplicar as regras ortográficas.
18. Identificar e explicar as funcións oracionais e as unidades que as desempeñan.
19. Valorar a ecoloxía das linguas como medio de relación interpersoal e sinal de identidade dun pobo.
20. Coñecer a lusofonía e a súa importancia no século XXI.
21. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia na actualidade, coñecer as principais iniciativas normalizadoras e normativizadoras e identificar prexuízos.
22. Coñecer os acontecementos relevantes da historia social da lingua desde 1916 ata a actualidade.
23. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.
24. Recoñecer e valorar as variedades da lingua, e identificar o estándar como variante unificadora.
25. Identificar as distintas épocas e períodos da literatura galega desde 1919 ata a actualidade.

26. Ler de maneira comprensiva e expresiva textos da literatura galega desde 1916 á actualidade e coñecer a produción e autores máis destacados.

27. Comentar textos literarios da literatura contemporánea.

28. Elaborar traballos expositivos e argumentativos, coa axuda das TIC, relacionados coas distintas épocas e períodos da literatura galega desde 1916 a actualidade ou sobre temas de actualidade.

29. Crear textos con intención literaria a partir de modelos traballados na clase.

30. Producir comentarios connotativos.

5.8. Obxectivos xerais específicos para 1º de Bacharelato.

A área de lingua galega e literatura ten como obxectivo fundamental na etapa do ensino postobligatorio o enriquecemento da capacidade comunicativa do alumnado, incluído o pendente e repetidor, competencia que xa se vén traballando desde a ESO. Neste sentido, non se produce un salto cualitativo considerable entre ambas as dúas etapas en canto que o obxectivo fundamental é o mesmo: a adquisición e mellora da competencia comunicativa, entendida esta como unha competencia ampla que abrangue saberes lingüísticos, sociolingüísticos e discursivos e que lle debe reportar ao alumnado a capacidade para usar a lingua (tanto no nivel produtivo coma receptivo e interaccional) nas diversas esferas da actividade social e individual.

O nivel de coñecementos de lingua galega e literatura que se debe adquirir ao rematar o bacharelato corresponde ao dunha persoa capaz de comprender unha ampla variedade de textos orais e escritos extensos e cun alto nivel de dificultade, expresarse de forma fluída e espontánea en distintos contextos comunicativos, producir textos ben estruturados sobre temas de certa complexidade e para distintos fins e mostrar un uso correcto da norma ortográfica e morfosintáctica.

O currículo desta materia en 1º de bacharelato LOMCE preséntase dividido en cinco bloques de contidos: Comunicación oral (falar e escoitar), Comunicación escrita (ler e escribir), Funcionamento da lingua, Lingua e sociedade (Sociolingüística) e Educación literaria. Esta división atende, por un lado, ao criterio de ter en conta tanto o carácter sistemático da lingua coma a rendibilidade comunicativa que as persoas usuarias deben extraer dela, e por outro á consecución dunha formación literaria e dunha reflexión sobre a situación das linguas no mundo, sobre todo na Europa occidental. Preténdese, xa que logo, a adquisición dunha bagaxe tanto instrumental coma sociocultural que lle permita ao alumnado participar en todas as funcións sociais da lingua galega.

Os bloques de Comunicación están pensados para o tratamento de todos aqueles aspectos relacionados co uso lingüístico en contextos diversificados. Recóllense aquí, polo tanto, todos aqueles contidos de análise de texto, tipoloxía textual, variedades da lingua e funcionalidade lingüística necesarios para revertir nunha mellor comprensión e produción de textos orais e escritos, así como nun aumento da capacidade e calidade da interacción. Neste bloque de Comunicación aténdese igualmente á lingua na súa dimensión de código ou sistema.

O bloque de Funcionamento da lingua integra contidos relacionados co código e a súa organización, e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o seu uso correcto, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo.

O bloque Lingua e sociedade está pensado para que o alumnado se achegue, co rigor desexable neste nivel educativo, á nosa situación sociolingüística, coa finalidade de ser quen de interpretala con perspectiva histórica e suficientes criterios valorativos. Así mesmo e dentro do bloque de contidos Lingua e sociedade, o estudo da Historia da Lingua complementarase con aspectos claves dentro da Sociolingüística de cara a un mellor coñecemento da nosa historia literaria.

Por último, o bloque da Educación literaria está pensado para o tratamento desta en dúas dimensións: unha máis centrada no coñecemento da historia da literatura galega e outra que xira ao redor do coñecemento, análise e valoración de obras significativas. Así pois, atenderase non só a que o alumnado teña un coñecemento das principais etapas, autoras e autores, xéneros e obras da nosa historia da literatura, senón tamén a mellorar o seu coñecemento dos textos literarios a través da lectura e comentario. Non se debe perder de vista, polo tanto, a concepción do texto literario como un modelo de texto formalizado cunhas características moi definidas que contribúe, ademais, polo seu status especial, non só á reflexión sobre o uso estético da lingua no seu aspecto creativo, senón á creación dun imaxinario colectivo que nos define como pobo. Canto á Historia da literatura afondarase no estudo da mesma desde a época medieval ao século XIX (ata 1919), perfeccionando o comentario literario de textos medievais e contemporáneos. En síntese, os obxectivos podemos concretalos en:

1. Comprender o contido e a intención comunicativa de textos orais, escritos e audiovisuais de diferente tipoloxía.
2. Expresar por escrito e oralmente o contido dunha mensaxe axustando o discurso a diferentes situacións comunicativas (especialmente ás do ámbito académico) e mantendo a

coherencia, a corrección gramatical, a adecuada presentación e a utilización dos principais elementos cohesivos.

3. Desenvolver habilidades de escoita con interese e respecto.
4. Expoñer oralmente textos de diversa tipoloxía.
5. Usar correctamente de xeito oral e escrito a nosa lingua e valorala positivamente.
6. Planificar, realizar e corrixir as propias producións.
7. Identificar as clases de palabras e as súas funcións sintácticas básicas.
8. Buscar e seleccionar información coa axuda das TIC.
9. Coñecer a realidade multilingüe do mundo, de Europa e do Estado español valorando positivamente a riqueza que representa e fomentar o desenvolvemento da competencia pluricultural e, en especial, o da plurilingüe.
10. Coñecer os principais conceptos de sociolingüística.
11. Coñecer a historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916.
12. Coñecer e valorar a diversidade lingüística, o plurilingüismo e a nosa relación coa lusofonía.
13. Coñecer a literatura galega desde as súas orixes ata 1916 e comentar textos literarios.

5.9. Obxectivos xerais específicos para 2º de Bacharelato.

O nivel de coñecementos de lingua galega e literatura que se debe adquirir ao rematar o bacharelato corresponde ao dunha persoa capaz de comprender unha ampla variedade de textos orais e escritos extensos e cun alto nivel de dificultade, expresarse de forma fluída e espontánea en distintos contextos comunicativos, producir textos ben estruturados sobre temas de certa complexidade e para distintos fins e mostrar un uso correcto da norma ortográfica e morfosintáctica.

O currículo desta materia, ao igual que en 1º de bacharelato LOMCE, preséntase en 2º de bacharelato dividido en cinco bloques de contidos: Comunicación oral (falar e escoitar), Comunicación escrita (ler e escribir), Funcionamento da lingua, Lingua e sociedade (Sociolingüística) e Educación literaria. Esta división atende, por un lado, ao criterio de ter en conta tanto o carácter sistemático da lingua coma a rendibilidade comunicativa que as persoas usuarias deben extraer dela, e por outro á consecución dunha formación literaria e dunha reflexión sobre a situación das linguas no mundo, sobre todo na Europa occidental. Preténdese, xa que logo, a adquisición dunha bagaxe tanto instrumental coma sociocultural que lle permita ao alumnado participar en todas as funcións sociais da lingua galega.

Os bloques de Comunicación oral e escrita están pensados para o tratamento de todos aqueles aspectos relacionados co uso lingüístico en contextos diversificados. Recóllense

aquí, polo tanto, todos aqueles contidos de análise de texto, tipoloxía textual, variedades da lingua e funcionalidade lingüística necesarios para revertir nunha mellor comprensión e produción de textos orais e escritos, así como nun aumento da capacidade e calidade da interacción. Neste bloque de Comunicación aténdese igualmente á lingua na súa dimensión de código ou sistema.

O bloque de Funcionamento da lingua integra contidos relacionados co código e a súa organización, e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o seu uso correcto, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo.

O bloque Lingua e sociedade está pensado para que o alumnado se achegue, co rigor desexable neste nivel educativo, á nosa situación sociolingüística, coa finalidade de ser quen de interpretala con perspectiva histórica e suficientes criterios valorativos. Así mesmo e dentro do bloque de contidos Lingua e sociedade, o estudo da Historia da Lingua complementarase con aspectos claves dentro da Sociolingüística de cara a un mellor coñecemento da nosa historia literaria.

Por último, o bloque de Educación literaria está pensado para o tratamento desta en dúas dimensións: unha máis centrada no coñecemento da historia da literatura galega e outra que xira ao redor do coñecemento, análise e valoración de obras significativas. Así pois, atenderase non só a que o alumnado teña un coñecemento das principais etapas, autoras e autores, xéneros e obras da nosa historia da literatura, senón tamén a mellorar o seu coñecemento dos textos literarios a través da lectura e comentario. Non se debe perder de vista, polo tanto, a concepción do texto literario como un modelo de texto formalizado cunhas características moi definidas que contribúe, ademais, polo seu status especial, non só á reflexión sobre o uso estético da lingua no seu aspecto creativo, senón á creación dun imaxinario colectivo que nos define como pobo.

Por outra parte, o reparto do temario nos dous cursos que comprende o Bacharelato está condicionado pola ABAU á que se somete o alumnado logo de superar o Bacharelato. Neste sentido, en primeiro de Bacharelato, traballarase fundamentalmente con aspectos que, aínda necesitando unha base teórica, sexan máis prácticos (morfoloxía, gramática do texto, comentarios lingüísticos...).

A seguir os obxectivos específicos para o 2º curso de bacharelato:

1. Comprender o contido e a intención comunicativa de textos orais, escritos e audiovisuais de diferente tipoloxía.

2. Expresar por escrito e oralmente o contido dunha mensaxe axustando o discurso a diferentes situacións comunicativas (especialmente ás do ámbito académico) e mantendo a coherencia, a corrección gramatical, a adecuada presentación e a utilización dos principais elementos cohesivos.

3. Desenvolver habilidades de escoita con interese e respecto.

4. Expoñer oralmente textos de diversa tipoloxía.

5. Usar correctamente de xeito oral e escrito a lingua galega e valorala positivamente.

6. Planificar, realizar e corrixir as propias producións.

7. Analizar textos de todo tipo aplicando as regras de análise textual ou comentario crítico.

8. Identificar as clases de palabras e recoñecer e aplicar regras lingüísticas na análise morfosintáctica.

9. Coñecer a fonética e fonoloxía do galego.

10. Buscar e seleccionar información coa axuda das TIC.

11. Coñecer os principais conceptos de sociolingüística.

12. Coñecer a historia social da lingua desde 1916 ata a actualidade en todos os seus ámbitos e funcións de uso.

13. Coñecer e valorar a existencia de estereotipos e prexuízos lingüísticos e a súa repercusión nos usos.

14. Coñecer a historia da variedade estándar e identificar as interferencias lingüísticas e as desviacións da norma

15. Coñecer a literatura galega desde 1916 ata a actualidade e comentar textos literarios.

16. Ler comprensivamente, analizar e comentar textos literarios do século XX e da actualidade.

6. Información ao alumnado pendente e repetidor.

De conformidade co establecido no artigo 4.2.e) da Lei orgánica 8/1985, do 3 de xullo, reguladora do dereito á educación, e no artigo 6 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa, os pais, as nais ou os/as titores/as legais deberán apoiar e participar na evolución do proceso educativo dos/das seus/súas fillos/as ou tutelados/as, así como coñecer as decisións relativas á avaliación e á promoción, e colaborar nas medidas de apoio ou reforzo que adopten os centros docentes para facilitar o seu progreso educativo, e terán acceso aos documentos oficiais de avaliación e aos exames e documentos das avaliacións que se lles realicen aos/ás seus/súas fillos/as ou tutelados/as, sen prexuízo do respecto ás garantías establecidas na Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, e demais normativa aplicable en materia de protección de datos de carácter persoal.

Este Departamento conforme á normativa vixente asume as anteriores disposicións aplicables ao alumnado pendente e repetidor.

6.1. Información ao alumnado

A principio de curso os profesores e as profesoras do departamento informarán o alumnado pendente e repetidor de todo o relacionado coa materia (subministrándolle un temario simplificado, informándolle dos contidos mínimos esixibles, así como dos criterios de avaliación...), mantendo ao longo do curso un fío de comunicación permanente con dito alumnado.

A información xeral do Departamento (programación, grao mínimo de consecución para superar a materia, exames de recuperación, exames de pendentes, reforzo educativo para repetidores, libros de lectura, guías de lectura etc) estará exposta no taboleiro do Departamento de Lingua galega ou colgada na páxina web do instituto (<http://www.edu.xunta.es/centros/iesallerulloa/node/373>), no blog do departamento [DLgalega](#), no [Wikirmau](#) (caso dos libros de lectura), no blog da biblioteca [A Marela Tarabela](#) (caso das guías de lectura publicadas no boletín *A Marela Tarabela* da biblioteca, ao igual que na web do centro: <http://www.edu.xunta.es/centros/iesallerulloa/node/1811>).

6.2. Xefe de departamento, titoría e orientación

Neste marco relacional o Xefe de departamento, os/as diferentes titores/as do Departamento realizarán o seu labor en estreita colaboración co Departamento de Orientación e o profesorado, seguindo as directrices marcadas pola dirección para que os pais ou as nais

ou titores legais do alumnado estean perfectamente informados da marcha académica deste alumnado pendente e repetidor.

Na hora de Atención ás familias, o Xefe de departamento e o profesorado titor terán a responsabilidade de coordinar o equipo docente que imparta clases ao alumnado pendente e repetidor, no relativo tanto á avaliación como aos procesos de ensino e aprendizaxe, e manterá unha relación permanente cos pais, coas nais ou cos titores e coas titoras legais, co fin de garantir o exercicio dos dereitos recoñecidos no artigo 4.1.d) e g) da Lei orgánica 8/1985, do 3 de xullo, reguladora do dereito á educación, sempre en colaboración co Departamento de Orientación.

7. Medidas para o Plan de seguimento, recuperación e avaliación de pendentes.

A atención ao alumnado coa materia de Lingua galega e Literatura pendente de cursos anteriores será coordinada polo xefe de departamento, mais a tarefa de seguimento debe ser colectiva e implicar á totalidade do departamento.

No caso de materias pendentes, ademais dos exames parciais, o alumnado poderá presentarse á convocatoria extraordinaria do mes de maio e/ou de xuño ou setembro cuxas datas serán fixadas pola dirección do centro, a través da xefatura de estudos.

Na **ESO** o proceso desenvolverase como segue: O profesor ou a profesora que lle dea clase ao alumno/a coa materia pendente entregaralle, se así o demanda, cada trimestre material coas actividades que debe realizar para preparar o exame de recuperación, neste caso o/a alumno/a terá un caderno no que realizará estas tarefas e que lle entregará ao xefe de departamento para a súa corrección.

Ademais seralle entregado ao alumnado pendente un folleto explicativo de seguimento de actividades e exames a realizar para superara a materia (traballos a entregar, temporalización, datas de exames...).

Do contido dos folletos para o alumnado pendente da ESO damos conta no **apartado 6.1.** deste Plan.

No **Bacharelato** entregarase material específico, se así o solicita o alumno/a, e o xefe de departamento estará en contacto con dito alumnado para resolver as posibles dúbidas.

Así mesmo, ao alumnado pendente coa materia de Lingua galega e Literatura I tamén se lle facilitará un folleto explicativo de exames, traballos a realizar, contidos a superar, temporalización... para superara a materia.

Do contido dos folletos para o alumnado pendente de Bacharelato damos conta no **apartado 6.2.** deste Plan.

Ademais, tanto na ESO como no Bacharelato, a profesora ou o profesor que imparta a materia no curso no que estea o alumno pendente levará a cabo as funcións de observar as actitudes, estratexias de aprendizaxe e hábitos de traballo da alumno ou do alumno pendente en relación con dito curso; e de aclararlle todo tipo de dúbidas.

Ademais, o centro conta cun "**Plan de orientación**" que forma parte do PCC e que inclúe medidas coordinadas a nivel do mesmo. A partir deste plan aplícanse medidas específicas segundo os casos.

As características do alumnado coa materia pendente, diferentes intereses, motivacións e adquisicións de capacidades, determinan a necesidade dunha diversidade metodolóxica no proceso de aprendizaxe.

Deste xeito, para que todo o alumnado coa materia pendente poida conseguir as finalidades da ESO, é dicir adquirir as competencias baseadas nos estándares de aprendizaxe avaliáveis, debemos ter en conta os seguintes puntos:

- Favorecer as aprendizaxes globalizadas e funcionais.
- Procurarlle ao alumnado coa materia o reforzo necesario.
- Orientar o alumnado coa materia pendente cara á súa integración laboral e profesional.

Por outro lado, potenciarase a acción titorial por parte do/a profesor/a que imparta clase ao alumnado coa materia pendente como recurso educativo que poida contribuír dun xeito especial a emendar as dificultades de aprendizaxe e a atender ás necesidades educativas deste alumnado.

No caso dos dous cursos desdoblados (1º e 2º de ESO) ou dos grupos de reforzo de linguas, se os houber, o alumnado coa materia pendente recibirá especial atención con actividades de reforzo, mais en 3º e 4º, dada a masificación das aulas, non contemplamos programas específicos para o alumnado coa materia pendente, salvo o reforzo que este alumnado demande, debendo adaptarse á marcha normal do curso.

7.1. Pendentes de ESO

7.1.1. Estratexias, procedementos e instrumentos e criterios de avaliación

1. Dividiranse os contidos da materia en dúas partes e distribuiranse en dous exames, dando lugar a dous parciais. Adaptaranse as datas das probas na ESO ao calendario oficial elaborado polo equipo directivo a través da xefatura de estudos.

2. O **exame final** terá lugar na primeira semana de maio de 2020. Nesta proba entrará todo o temario do curso ou só as partes que o alumnado teña pendentes dos exames anteriores.

3. Facilitarase material de apoio, caso de ser solicitado, a través da colaboración do profesorado de cada nivel.

4. Tamén se poderá ter en conta, como xa se apuntou antes, para valorar o progreso na recuperación da materia, o aproveitamento e situación persoal do alumnado no curso no que se atope.

5. O alumnado de **PMAR** (Programas de Mellora da Aprendizaxe e do Rendemento) coa materia pendente, **sempre e cando se presente aos exames e faga os traballos requiridos e aprobe o ámbito lingüístico específico do Programa, superará a materia de**

Lingua galega e Literatura pendente, malia que suspenda os exames de recuperación da mesma. **Non obstante, na convocatoria extraordinaria de setembro só se terá en conta para a cualificación a nota de dito exame extraordinario.**

6. O Departamento, consonte o disposto pola xefatura de estudos, acorda facer dous exames de recuperación nos dous primeiros trimestres. De non se superar estes, poderán presentarse á convocatoria de maio, a data desta será fixada pola xefatura de estudos.

7. O alumnado deberá entregar obrigatoriamente os traballos de comprensión e expresión escrita que lle sexan demandados para superar o B2 de comprensión escrita. A data tope da entrega será o mesmo día do exame.

8. Os obxectivos, así como os contidos mínimos exixíbeis son os fixados na programación anual de curso. Con respecto aos criterios de avaliación son os anunciados na programación anual de curso en relación cos estándares de aprendizaxe.

9. Os contidos a avaliar serán os recollidos na LOMCE.

10. Ao principio do curso o xefe de departamento reunirse co alumnado pendente para informalo do proceso e facilitarlle a documentación necesaria, a través dun folleto que recollerá as datas de exame, os contidos repartidos e as tarefas a entregar.

11. O departamento, cando menos unha vez por trimestre, reunirse para avaliar o proceso de recuperación do alumnado coa materia pendente, a fin de tomar, se proceder, as medidas correctoras e de reforzo que se consideren precisas.

12. Os **criterios de cualificación do alumnado coa materia pendente en 1º e 2º de ESO** serán os seguintes:

a) Pola presentación de traballos de comprensión e expresión escrita o **25 % da nota.**

b) Polo exame da materia pendente na data que estableza a xefatura de estudos: **75% da nota.**

A maiores, o alumnado coa materia pendente poderá ser recompensado con un punto como máximo se o informe do/a profesor/a que lle imparte clase no curso normal é positivo, ao observar que o alumno ou a alumna coa materia pendente realiza as actividades diarias do curso no que está, ten boa actitude e acada os mínimos exixibles.

O feito dun alumno ou dunha alumna aprobar a materia de Lingua galega e Literatura do curso superior no que está matriculado non implica que automaticamente aprobe a materia pendente do curso inferior, tendo que aprobar esta igualmente.

Na convocatoria extraordinaria de setembro só se terá en conta para a cualificación a nota de dito exame extraordinario.

13. Os **criterios de cualificación do alumnado coa materia pendente en 3º de ESO** serán os seguintes:

a) Pola presentación de traballos de comprensión e expresión escrita e/ou comentarios literarios de textos da literatura medieval ou do XIX o **25 % da nota**.

b) Polo exame de pendentes na data que estableza a xefatura de estudos: **75% da nota**.

A maiores, o alumnado coa materia pendente poderá ser recompensado con un punto como máximo se o informe do/a profesor/a que lle imparte clase no curso normal é positivo, ao observar que o alumno ou a alumna coa materia pendente realiza as actividades diarias do curso no que está, ten boa actitude e acadada os mínimos exixibles.

O feito dun alumno ou dunha alumna aprobar a materia de Lingua galega e Literatura do curso superior no que está matriculado, non implica que automaticamente aprobe a materia pendente do curso inferior, tendo que aprobar esta igualmente.

Na convocatoria extraordinaria de setembro só se terá en conta para a cualificación a nota de dito exame extraordinario.

7.1.2. Temporalización e contidos

A seguir as datas de realización dos exames e a distribución de contidos:

Primeiro de ESO:

O primeiro exame terá lugar en novembro de 2019. Nesta proba entrarán as unidades didácticas do libro de texto 1, 2, 3, 4, 5 e 6.

O segundo exame terá lugar na primeira quincena de febreiro de 2019. Nesta proba entrarán as unidades didácticas 7, 8, 9, 10, 11 e 12 do libro de texto.

O exame final terá lugar na primeira semana de maio de 2019. Nesta proba entrarán todas as unidades didácticas do libro de texto ou só as partes que o alumnado teña pendentes dos dous exames anteriores.

Segundo de ESO:

O primeiro exame será en novembro de 2019. Nesta proba entrarán as unidades didácticas 1, 2, 3, 4, 5 e 6 do libro de texto.

O segundo exame terá lugar na primeira quincena de febreiro de 2019. Nesta proba entrarán as unidades didácticas 7, 8, 9, 10, 11 e 12 do libro de texto.

O exame final terá lugar na primeira semana maio de 2020. Nesta proba entrarán todas as unidades didácticas do libro de texto ou só as partes que o alumnado teña pendentes dos dous exames anteriores.

Terceiro de ESO:

O **primeiro exame** terá lugar en novembro de 2019. Nesta proba entrarán os seguintes temas do programa de 3º de ESO:

B3 Funcionamento da lingua (Lingüística):

1. Fonética, fonoloxía e ortografía.

Conceptos básicos. O alfabeto. O sistema vocálico. O sistema consonántico. A acentuación. Ditongo, tritongo e hiato. Regras ortográficas: Grupos consonánticos, a diérese e o apóstrofo, maiúsculas e minúsculas.

2. O substantivo: morfoloxía e funcións. Frase substantiva e frase nominal.

3. O adxectivo: morfoloxía e funcións. Frase adxectiva.

4. Os determinantes I: o artigo.

5. Os determinantes II (e outros pronomes): demostrativos, posesivos, indefinidos e numerais, relativos, interrogativos e exclamativos. Morfoloxía e funcións.

6. Os pronomes persoais: morfoloxía e funcións.

12. O dicionario. As definicións.

13. A estrutura da palabra.

15. O nome das cousas (vocabulario das unidades 1 a 5 do LT).

B4 Lingua e sociedade (Historia da lingua e Sociolingüística):

1. A formación da lingua galega.

O latín e a formación das linguas peninsulares. O fondo léxico patrimonial galego. Os semicultismos e os cultismos. Outras fontes lexicais do galego.

2. A lingua na Idade Media (o galego antigo): o esplendor

Normalidade lingüística. O galego como lingua escrita. Unidade galego-portuguesa. Literatura.

3. A lingua na Idade Moderna (o galego medio) -Os Séculos Escuros-: a decadencia.

O proceso de substitución. Estadio vertical: castelanización do poder. A ideoloxía unitarista. Creba da unidade galego-portuguesa. A Ilustración.

9. Linguas en contacto: Alternancia e mestura de códigos. Os castelanismos.

10. A familia lingüística do galego. Relación coa lusofonía.

B5 Educación literaria (Literatura):

1. A literatura medieval: Contexto histórico. A lírica medieval. Os cancioneros. Autores e intérpretes. Os xéneros literarios.

2. A cantiga de amigo. Comentario.

3. A cantiga de amor. Comentario.

4. Outros textos líricos da literatura medieval: As cantigas de escarnio e maldicir. Os xéneros menores. A lírica relixiosa: as Cantigas de Santa María. Comentario.

5. A prosa medieval.

6. Os séculos escuros literarios. A Ilustración.

O **segundo exame** terá lugar en febreiro de 2020. Nesta proba entrarán os seguintes temas do programa de 3º de ESO:

B3 Funcionamento da lingua (Lingüística):

7. O verbo: morfoloxía e funcións. Formas nominais do verbo.

8. As perífrases verbais.

9. O adverbio.

10. A preposición.

11. As conxuncións e as interxeccións.

14. As relacións semánticas: a sinonimia. Polisemia e homonimia. Campos semánticos: hiperonimia, hiponimia e cohiponimia. Os antónimos.

15. O nome das cousas (vocabulario das unidades 6 a 9 do LT).

B4 Lingua e sociedade (Historia da lingua e Sociolingüística):

4. A lingua no século XIX ata 1916 (o galego moderno): a dignificación.

A expansión horizontal do castelán. O camiño da normalización.

5. O plurilingüismo. Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.

6. Linguas en contacto. O conflito lingüístico.

O contacto lingüístico: bilingüismo e diglosia (proceso de substitución lingüística). Os prexuízos lingüísticos.

7. Normalización lingüística e normativización. Lexislación e distribución social do galego.

8. A variación lingüística. Principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega (variacións social e situacional) e da función da lingua estándar.

B5 Educación literaria (Literatura):

7. A literatura galega no século XIX:

7.1. Contexto histórico.

7.2. Manifestacións literarias do 1º terzo do século XIX.

7.3. A literatura no 2º terzo do XIX, o Prerrexurdimento: os precursores.

8. O Rexurdimento.

8.1. Rosalía de Castro.

8.2. Manuel Curros Enríquez.

8.3. Eduardo Pondal.

9. A Galicia de finais do XIX e comezos do XX. A poesía anterior ás Irmandades da Fala.

10. A prosa e o teatro anteriores ás Irmandades da Fala (1916).

7.1.3. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura de 1º de ESO:

1º exame:

Elaboración dun texto narrativo que conteña a partir dunha terceira persoa omnisciente e de estrutura clásica (presentación, nó e desenlace) os seguintes elementos:

- a) Presentación dos personaxes, do tempo e do lugar onde se desenvolve a historia.
- b) Introducción do feito que dinamiza a historia: a trama.
- c) Reacción dos personaxes ante ese feito e como se vai desenvolvendo a historia, utilizando conectores temporais para ordenar a acción.

d) Desenlace da historia.

A extensión non debe ser inferior a 20 liñas.

2º exame:

Elaboración de dous textos descritivos, un retrato dun ou dunha personaxe do mundo da literatura, e outra descrición da túa aldea ou barrio.

Lembrar que se debe de empregar unha linguaxe propia das descrições.

A extensión de cada texto non debe ser inferior a 20 liñas.

Os textos a elaborar deberán ser entregados o mesmo día do(s) exame(s).

7.1.4. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura de 2º de ESO:

1º exame:

Elaboración de dous textos descritivos, un retrato dun ou dunha personaxe do mundo da ciencia, e outro texto coa descrición da casa ou piso.

Lembrar que se debe de empregar unha linguaxe propia das descrições.

A extensión de cada texto non debe ser inferior a 25 liñas.

2º exame:

Elaboración dun conto narrado por unha terceira persoa omnisciente, de estrutura clásica (presentación, nó e desenlace) e que conteña os seguintes elementos:

- a) Presentación dos personaxes, do tempo e do lugar onde se desenvolve a historia.
- b) Introducción do feito que dinamiza a historia: a trama.
- c) Reacción dos personaxes ante ese feito e como se vai desenvolvendo a historia, utilizando conectores temporais para ordenar a acción.

d) Desenlace da historia.

A extensión non debe ser inferior a un folio por unha cara.

Os textos a elaborar deberán ser entregados o mesmo día do(s) exame(s).

7.1.5. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura de 3º de ESO:

1º exame:

Realización do comentario dunha cantiga do libro de texto tendo en conta os apartados seguintes: tipo de cantiga e caracterización, comentario literario (personaxes, paráfrase do contido, temas e motivos e simboloxía), recursos formais e métricos e conclusión.

2º exame:

Realización do comentario literario dun texto de Rosalía de Castro, Eduardo Pondal ou Curros Enríquez do libro de texto, o mesmo debe recoller os seguintes apartados e parágrafos:

1. Nivel gráfico. Este primeiro parágrafo do comentario debe recoller o tipo de texto (prosa ou verso), o xénero literario (e subxénero) e a autoría.

2. Nivel temático. Este segundo parágrafo debe recoller o narrador/a, o tema e o argumento e os personaxes; así como as referencias cultas e/ou intertextuais (se houber).

3. Nivel pragmático I (cronoloxía e espazo). Este terceiro parágrafo incluírá as referencias á cronoloxía e ao espazo.

4. Nivel pragmático II (estruturación accional). Neste cuarto parágrafo debemos informar dos elementos estruturais que presenta o texto.

5. Nivel pragmático III (análise da forma). Este quinto parágrafo móstranos a forma estilística e morfosintáctica do texto.

6. Nivel fónico. Este sexto parágrafo sintetizará os diferentes elementos relacionados coa métrica.

7. Nivel fonostilístico. Neste sétimo parágrafo procuraremos localizar figuras literarias e razoar o seu uso.

8. Conclusión. Por último realizaremos unha breve conclusión sobre o comentario desenvolvido.

Os textos a elaborar deberán ser entregados o mesmo día do(s) exame(s).

7.1.6. Probas extraordinarias de setembro, pendentes de 1º ESO. Criterios de avaliación.

De haber alumnos coa materia pendente na convocatoria extraordinaria de setembro, estes realizarán o exame na data fixada pola xefatura de estudos.

Canto aos criterios de cualificación o exame terá un **valor de 10 puntos** e recollerá os diferentes bloques de contido, coas súas respectivas porcentaxes acordadas para a convocatoria extraordinaria de setembro nos cursos ordinarios, agás o B1 de Comunicación oral.

Para a cualificación de setembro só se terá en conta a nota da realización do exame na convocatoria extraordinaria.

7.1.7. Probas extraordinarias de setembro, pendentes de 2º ESO. Criterios de avaliación.

De haber alumnos coa materia pendente na convocatoria extraordinaria de setembro, estes realizarán o exame na data fixada pola xefatura de estudos.

Canto aos criterios de cualificación o exame terá un **valor de 10 puntos** e recollerá os diferentes bloques de contido, coas súas respectivas porcentaxes acordadas para a convocatoria extraordinaria de setembro nos cursos ordinarios, agás o B1 de Comunicación oral.

Para a cualificación de setembro só se terá en conta a nota da realización do exame na convocatoria extraordinaria.

7.1.8. Probas extraordinarias de setembro, pendentes de 3º ESO. Criterios de avaliación.

De haber alumnos coa materia pendente na convocatoria extraordinaria de setembro, estes realizarán o exame na data fixada pola xefatura de estudos.

Canto aos criterios de cualificación o exame terá un **valor de 10 puntos** e recollerá os diferentes bloques de contido, coas súas respectivas porcentaxes acordadas para a convocatoria extraordinaria de setembro nos cursos ordinarios, agás o B1 de Comunicación oral.

Para a cualificación de setembro só se terá en conta a nota da realización do exame na convocatoria extraordinaria.

7.2. Pendentes de primeiro de Bacharelato.

7.2.1. Estratexias, procedementos e instrumentos e criterios de avaliación

1. Dividiranse os contidos da materia en dúas partes equivalentes en dificultade para poder realizar dous exames. Estes dous exames, á súa vez, serán subdivididos noutros dous, un do bloque de Funcionamento da lingua e outro dos bloques de Lingua e sociedade e Educación literaria.

2. O departamento proporá ao alumnado coa materia pendente as datas dos exames e á súa vez comunicaralle o acordo á xefatura de estudos.

2. A data do **exame final** oficial establecerá a xefatura de estudos, o mesmo permitirá recuperar, ben parte, ou ben a totalidade da materia, a quen non teña superado os exames previos.

3. Facilitarase material de apoio, caso de ser solicitado, a través da colaboración do profesorado que imparta no curso ordinario de 2º.

4. Tamén se poderá ter en conta para valorar o progreso na recuperación da materia, o aproveitamento e situación persoal do alumnado no curso de 2º.

5. O alumnado deberá entregar obrigatoriamente os traballos de comprensión e expresión escrita que lle sexan demandados para superar o B2 de comprensión escrita, así como os comentarios literarios que se lle propoñan. A data tope da entrega será o mesmo día do exame.

6. Os obxectivos, así como os contidos mínimos exixíbeis son os fixados na programación anual de curso. Con respecto aos criterios de avaliación son os anunciados na programación anual de curso en relación cos estándares de aprendizaxe.

7. Ao principio do curso o xefe de departamento reunirse co alumnado pendente para informalo do proceso e facilitarlle a documentación necesaria, a través dun folleto que recollerá as datas de exame, os contidos repartidos e as tarefas a entregar.

8. O departamento, cando menos unha vez por trimestre, reunirse para avaliar o proceso de recuperación do alumnado coa materia pendente, a fin de tomar, se proceder, as medidas correctoras e de reforzo que se consideren precisas.

9. Os **criterios de cualificación do alumnado coa materia pendente de 1º de Bacharelato** serán os seguintes:

a) Pola presentación de traballos de comprensión e expresión escrita e/ou comentarios literarios de textos da literatura medieval ou moderna (do XIX) o **25% da nota**.

b) Polos exames de pendentes nas datas acordadas: **75% da nota**.

O feito dun alumno ou dunha alumna aprobar a materia de Lingua galega e Literatura II do curso superior no que está matriculado, non implica que automaticamente aprobe a materia pendente do curso inferior, tendo que aprobar esta igualmente.

Na convocatoria extraordinaria de setembro só se terá en conta para a cualificación a nota de dito exame extraordinario.

6.2.2. Temporalización e contidos

As datas propostas son as seguintes:

Primeiro exame de pendentes de Lingua galega e Literatura I:

Parte 1: 6 de novembro ás 16:15.

Parte 2: 13 de novembro ás 16:15.

Segundo exame de pendentes de Lingua galega e Literatura I:

Parte 1: 29 de xaneiro ás 16:15.

Parte 2: 12 de febreiro ás 16.15.

A seguir a distribución de contidos:

Primeiro exame. Parte 1:

B3. Funcionamento da lingua (Lingüística).

1. A comunicación e a linguaxe.

Principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e disciplinas lingüísticas.

2. A acentuación. Regras xerais. O acento diacrítico. Casos dubidosos.

3. O nome substantivo e adxectivo: Caracterización. Clasificación semántica. Xénero e número. A gradación do adxectivo e as conxuncións comparativas.

4. O artigo. Formas e uso dos artigos determinados e indeterminados.

4. O pronome persoal.

Coñecemento, tipoloxía e caracterización. Formas. Funcións e usos das series tónica e átona. Os reflexivos. Outros usos de SE. A colocación do pronome átono. Secuencias de pronomes átonos. A interpolación.

5. Outros pronomes e/ou determinantes.

Coñecemento, tipoloxía e caracterización dos demostrativos, dos posesivos, dos indefinidos (identificadores e cuantificadores), dos numerais, dos relativos, dos interrogativos e dos exclamativos.

Primeiro exame. Parte 2:

B4. Lingua e sociedade (Historia da lingua e Sociolingüística).

1. Funcións sociais da lingua. Conflito lingüístico e diglosia.

2. A formación da lingua galega: substrato e superestrato.

2.1. Historia da lingua: do latín ao galego; situación lingüística da Península antes da romanización; substrato e o estrato latino (principais evolucións fonéticas do latín ao galego). A Romanización e o nacemento das linguas romances; o superestrato.

2.2. Cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e as familias léxicas irregulares. Outras fontes léxicas do galego.

3. A lingua na Idade Media (o galego antigo). Historia externa da lingua: emerxencia e declive, contexto histórico e cultural, e situación sociolingüística. Historia interna: Características lingüísticas do galego medieval.

4. A lingua na Idade Moderna (o galego medio). Historia externa da lingua: dialectalización da lingua (séculos XVI, XVII e XVIII); contexto histórico e cultural e situación sociolingüística. Historia interna: Características lingüísticas.

6. Variación interna da lingua. Variedades sociais e situacionais.

A variación social e situacional: os rexistros lingüísticos. O concepto de rexistro lingüístico. A variación social e contextual: os niveis e rexistros: variedades diastráticas, diafásicas e específicas ou sectoriais. A problemática específica da lingua galega.

9. Funcións sociais da lingua. Conflito lingüístico e diglosia.

B5. Educación literaria (Literatura).

1. O feito literario. A literatura e o texto literario, caracterización dos diferentes xéneros e análise dos seus principais recursos formais e descrición da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.

2. A literatura galega de tradición oral e as súas principais concrecións xenéricas, relación histórica da súa vitalidade e mais das principais manifestacións e compilacións realizadas nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.

3. A literatura medieval.

2.1. Contexto histórico. A lírica medieval: Teses sobre as orixes da lírica medieval. A cultura trobadoresca. A teoría do amor cortés. O ámbito xeográfico. Cronoloxía da lírica galego-portuguesa medieval. Os poetas. Os textos conservados. A lingua dos cancioneros.

3. A cantiga de amor e a cantiga de amigo (lírica profana):

3.1. Cantiga de amor: Relación coa *cançó* provenzal. A forma. Procedementos formais e métricos. Temas e motivos. Comentario.

3.2. Cantiga de amigo: As orixes. Tipoloxía. Recursos formais e métricos. Temas e motivos: simboloxía. Variedades da cantiga de amigo. Autores. Comentario.

4. As cantigas de escarnio e maldicir (lírica profana).

Caracterización. Trazos xerais. Temas. Comentario.

5. Xéneros menores (lírica profana): a pastorela, a tenzón, o pranto, lais, descordo, cantiga de *malmaridada*, cantigas de seguir e *vilao*, cantigas de tear. Comentario.

6. A lírica relixiosa: as Cantigas de Santa María. Códices, fontes e autoría. Tipoloxía e temática. Comentario.

7. A prosa medieval: Condicionamentos históricos. Ámbito xeográfico e cronolóxico. A narrativa de ficción. Ciclos temáticos: bretón, clásico, carolinxiño. A prosa historiográfica. Outros textos en prosa.

8. A literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII, os séculos escuros literarios): contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción desta etapa. A decadencia da escola trobadoresca. Causa da decadencia literaria. A poesía popular e tradicional. A poesía culta. A poesía relixiosa: as panxoliñas de galego e en galego. O teatro. A Ilustración en Galicia. Comentario.

Segundo exame. Parte 1:

B3. Funcionamento da lingua (Lingüística).

6. O verbo. Formas.

A raíz. A vogal temática. Os sufixos modo-temporal e de número e persoa. Os verbos irregulares.

7. O verbo: as categorías verbais.

Recoñecemento, descrición e uso da categoría verbal. O modo, tempo e aspecto. Valores temporais e modais das formas verbais.

8. O infinitivo persoal e o participio.

Uso do infinitivo persoal. O participio.

9. As perífrases verbais.

Recoñecemento, descrición e uso das perífrases verbais. Perífrases temporais, aspectuais, modais e de pasiva. A sobreauxiliación.

10. O adverbio e as locucións adverbiais.

Coñecemento, caracterización e tipoloxía do adverbio e das locucións adverbiais.

11. Os conectores.

Recoñecemento, observación, uso e explicación dos conectores textuais: A preposición a as locucións prepositivas. A conxunción e as locucións conxuntivas.

Segundo exame. Parte 2:

B4. Lingua e sociedade (Historia da lingua e Sociolingüística).

5. A lingua no século XIX ata 1916 (o galego moderno). Historia externa da lingua: contexto histórico e cultural e situación sociolingüística. Historia interna: Características lingüísticas.

7. A diversidade lingüística no mundo e en Europa.

8. A diversidade lingüística na Península Ibérica.

Linguas faladas na Península Ibérica. Territorios, usos e situación legal. O caso galego.

8. A lusofonía.

10. Multilingüismo e plurilingüismo. Lingua minoritaria e lingua minorizada. Ecolingüismo.

B4. Educación literaria (Literatura).

9. A literatura no século XIX: contextualización sociohistórica e sociolingüística. A literatura no 1º terzo do século XIX. A literatura no 2º terzo do XIX: os precursores (Prerrexurdimento).

10. O Rexurdimento ata 1916. Rosalía de Castro. A escola rosaliana.

11. Eduardo Pondal. A escola pondaliana.

12. Manuel Curros Enríquez. A escola poética de Curros.

13. A prosa e o teatro do Rexurdimento.

Ditos bloques de contidos deberán recoller os correspondentes estándares de aprendizaxe para avaliar os resultados.

7.2.3. Traballos a realizar polo alumnado coa materia pendente de Lingua galega e Literatura I de 1º de Bacharelato:

1º exame:

Realiza o comentario dunha cantiga medieval tendo en conta os apartados seguintes:

1. Tipo de cantiga. Caracterización.
2. Comentario literario:
 - ◆ Etapa cronolóxica (autor –trobador ou xograr-)
 - ◆ Personaxes e/ou confidentes.
 - ◆ Paráfrase do contido.
 - ◆ Temas e motivos. Simbología.
3. Recursos formais e métricos.
4. Conclusión .

2º exame:

Realiza o comentario literario dun texto de Rosalía de Castro, Eduardo Pondal ou Curros Enríquez, o mesmo debe recoller os seguintes apartados e parágrafos:

- 1. Nivel gráfico.** Este primeiro parágrafo do comentario debe recoller o tipo de texto (prosa ou verso), o xénero literario (e subxénero) e a autoría.
- 2. Nivel temático.** Este segundo parágrafo debe recoller o narrador/a, o tema e o argumento e os personaxes; así como as referencias cultas e/ou intertextuais (se houber).
- 3. Nivel pragmático I (cronoloxía e espazo).** Este terceiro parágrafo incluírá as referencias á cronoloxía e ao espazo.
- 4. Nivel pragmático II (estruturación accional).** Neste cuarto parágrafo debemos informar dos elementos estruturais que presenta o texto.

5. Nivel pragmático III (análise da forma). Este quinto parágrafo móstranos a forma estilística e morfosintáctica do texto.

6. Nivel fónico. Este sexto parágrafo sintetizará os diferentes elementos relacionados coa métrica.

7. Nivel fonostilístico. Neste sétimo parágrafo procuraremos localizar figuras literarias e razoar o seu uso.

8. Conclusión. Por último realizaremos unha breve conclusión sobre o comentario desenvolvido.

Os textos serán propostos polo Departamento.

Os comentarios a elaborar deberán ser entregados o mesmo día do(s) exame(s).

7.2.4. Probas extraordinarias de xuño, pendentas de Bacharelato. Criterios de avaliación:

De haber alumnos coa materia pendente nas convocatorias extraordinarias de xuño (Bacharelato), estes realizarán o exame tendo en conta o calendario da CIUGA.

Canto aos criterios de cualificación, **o exame terá un valor de 10 puntos** e recollerá os diferentes bloques de contido (agás o B1 de Comunicación oral), coas súas respectivas porcentaxes acordadas para as convocatorias extraordinarias de xuño e setembro nos cursos ordinarios.

Para a cualificación extraordinaria de xuño só se terá en conta a realización do exame.

8. Medidas para o Plan de seguimento ao alumnado repetidor.

O centro conta cun “**Plan de orientación**” que forma parte do PCC e que inclúe medidas coordinadas a nivel do mesmo. A partir deste plan aplícanse medidas específicas segundo os casos.

As características do alumnado repetidor, diferentes intereses, motivacións e adquisicións de capacidades, determinan a necesidade dunha diversidade metodolóxica no proceso de aprendizaxe, sobre todo no caso deste alumnado repetidor que amosa, nunha alta porcentaxe, certa desmotivación académica que se agrava máis no caso da materia de Lingua galega, proceso alimentado por toda unha serie de prexuízos inculcados no ámbito familiar e social.

Na ESO tanto no seu primeiro como no seu segundo ciclo xa se lle dedica especial atención a aquel alumnado que por distintas causas presenta maiores dificultades de aprendizaxe e se lle respecta o seu ritmo de traballo e se lle aporta material adecuado a fin de reforzar o traballo do mesmo que demostra certas dificultades cara a un maior afondamento na análise de conceptos. Deste xeito, para que todo o alumnado repetidor poida conseguir as finalidades da ESO, é dicir adquirir as competencias baseadas nos estándares de aprendizaxe avaliábeles, debemos ter en conta os seguintes puntos:

- Favorecer as aprendizaxes globalizadas e funcionais.
- Procurarlle ao alumnado repetidor (sempre que o permita a marcha da clase) ritmos de traballo diferentes.
- Reforzar o traballo daquel alumnado repetidor que demostre capacidade cara a un maior afondamento na análise dos conceptos.
- Facilitar axuda a aquel alumnado repetidor que presente dificultades na aprendizaxe.
- Orientar o alumnado repetidor desencantado co sistema cara á súa integración laboral e profesional.

Por outro lado, o artigo 17 do artigo 38 do Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia recolle as **medidas organizativas e curriculares para a atención á diversidade e á organización flexible das ensinanzas**. Así, tal e como se recolle na Programación procurarase aplicar, sempre que sexa viable dentro da aula (neste caso máis factible a aquel alumnado repetidor pertencente aos grupos desdoblados de 1º e 2º de ESO), ditas medidas ao alumnado repetidor.

8.1. Criterios de avaliación e cualificación do alumnado repetidor.

Canto á avaliación do alumnado repetidor de **ESO** (integrada no grupo), esta non pode ser un proceso puntual no devalar de cada trimestre senón que debe ser **continua, formativa e integradora**; así neste proceso de avaliación continua, cando o progreso do alumnado repetidor non sexa o adecuado, estableceremos medidas de reforzo, que serán aplicadas en canto se detecten dificultades, procurando mellorar o proceso de aprendizaxe, iso tendo en conta as dificultades de levar á práctico dito reforzo no caso de alumnado repetidor inserido en grupos numerosos. A isto débese engadir a posibilidade de avaliar todo o proceso de ensinanza a través de diversas técnicas como poden ser o contacto con todos os implicados (compañeiros/as, pais/nais...) e o intercambio de opinións e informacións con outros docentes da mesma área, do mesmo grupo ...

Canto ao **Bacharelato**, a avaliación da aprendizaxe do alumnado repetidor será **continua, diferenciada e formativa**, e será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino como dos procesos de aprendizaxe

Por outra parte, a cualificación ou rúbrica debe proporcionar referencias para valorar todos os aspectos do proceso educativo, ofrecendo información para a toma de decisións e mostrando con claridade a relación entre os elementos do currículo. Así, as cualificacións ou rúbricas expresarán a concreción deses elementos e obteranse mediante os seguintes procesos de elaboración:

1. Análise dos obxectivos.
2. Relación entre os obxectivos, os criterios de avaliación e as competencias.
3. Definición dos estándares de aprendizaxe e adquisición dos mesmos, o que nos debe levar a unha observación máis nidia das condutas e dos niveis de logro a través da temporalización e do grao mínimo de consecución para superar a materia.

Pero, para que a avaliación sexa efectiva, o alumnado repetidor debe recibir pautas claras sobre como se vai avaliar. Así, o resultado da aplicación dos criterios e instrumentos de avaliación expresarase, en cada un dos trimestres e ao rematar o curso mediante unha escala de cualificación (de un a dez) que terá como referente os estándares descritos previamente e que estará de acordo coas normas de cualificación aprobadas polo Departamento.

A cualificación ou rúbrica para o alumnado repetidor estará baseada no **baremo aprobado polo Departamento en reunión celebrada o 10 de setembro de 2019** para cada curso, aplicable a todo alumnado tanto repetidor, agás pendentos.

8.1.1. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de ESO.

Para a ESO, lembrar que os criterios de cualificación avalían as competencias adquiridas polo alumnado nos diferentes bloques de contidos nos que se divide a materia de Lingua Galega e Literatura na ESO e baseados nos estándares de aprendizaxe, complementados á súa vez polas competencias clave establecidas na LOMCE.

8.1.1.1. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de 1º de ESO:

Estándares de aprendizaxe (recollidos no apartado 2.10.1. da Programación)	Procedemento e instrumento	Porcentaxe na nota das avaliacións
<p>B1. Comunicación oral. escoitar e falar: LGB1.1.1, 1.1.2, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.5.1, 1.5.2.(Escoitar). LGB1.6.1, 1.6.2, 1.6.3, 1.7.1, 1.7.2, 1.7.3, 1.7.4, 1.8.1, 1.8.2, 1.9.1, 1.9.2, 1.9.3, 1.9.4, 1.9.5, 1.9.6, 1.10.1, 1.10.2. (Falar).</p> <p>B2. Comunicación escrita. Ler e escribir: LGB2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6, 2.1.7, 2.2.1, 2.3.1, 2.4.1, 2.4.2, 2.5.1, 2.6.1, 2.6.2, 2.7.1, 2.7.2, 2.7.3. (Ler). LGB2.8.1, 2.8.2, 2.8.3, 2.8.4, 2.9.1, 2.10.1, 2.10.2, 2.11.1, 2.12.1, 2.13.1, 2.14.1, 2.14.2. (Escribir).</p>	<p>Proba escrita de comprensión oral e rexistro cuantitativo. Observación e rúbrica de expresión oral. Proba escrita de comprensión lectora e rexistro cuantitativo. Observación e rexistro cualitativo. Produccións textuais individuais e rúbrica. Revisión do caderno e rexistro cuantitativo. Exame (un ou dous por avaliación, arredor da produción textual).</p>	<p>20%</p>
<p>B3. Funcionamento da lingua: LGB3.1.1, 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1, 3.4.2, 3.5.1, 3.6.1, 3.7.1, 3.8.1, 3.9.1, 3.9.2, 3.10.1, 3.11.1, 3.12.1, 3.13.1</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo das notas).</p>	<p>40%</p>
<p>B4. Lingua e sociedade: LGB4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, 4.2.1, 4.2.2, 4.3.1, 4.4.1, 4.5.1, 4.6.1, 4.6.2, 4.6.3.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Observación da actitude cara á lingua e rexistro cualitativo</p>	<p>10%</p>
<p>B5. Educación literaria: LGBL5.1.1, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.6.1, 5.7.1, 5.7.2, 5.7.3, 5.7.4, 5.8.1.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Traballos individuais ou en grupo e rexistro cuantitativo que poderán puntuar á parte.</p>	<p>20%</p>
<p>Libro de lectura obrigatoria: Complementario do B2 e B5.</p>	<p>Proba escrita ou entrevista oral e rexistro cuantitativo.</p>	<p>10%</p>
<p>Ademais o profesor ou a profesora propondrá ao alumnado a lectura de libros optativos, podendo escoller un por avaliación, co que poderá acadar 0,75 puntos como máximo a maiores da nota dos exames.</p>		

8.1.1.2. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de 2º de ESO:

Estándares de aprendizaxe (recollidos no apartado 2.10.2. da Programación)	Procedementos e instrumentos de avaliación	Porcentaxe na nota das avaliacións
<p>B1. Comunicación oral. escoitar e falar: LGB1.1.1,1.1.2,1.2.1,1.2.2,1.3.1, 1.3.2,1.4.1,1.4.2,1.4.3,1.5.1,1.5.2, 1.5.3. (Escoitar). LGB1.6.1,1.6.2,1.6.3,1.6.4, 1.7.1,1.7.2,1.8.1,1.8.2,1.8.3,1.9.1, 1.9.2,1.9.3,1.9.4,1.9.5,1.10.2, 1.10.3,1.10.4. (Falar).</p> <p>B2. Comunicación escrita. Ler e escribir: LGB2.1.1, 2.1.2,2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6,2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.3.1, 2.3.2, 2.4.1, 2.4.2, 2.5.1, 2.5.2, 2.5.3, 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3, 2.6.4, 2.7.1, 2.7.2. (Ler). LGB2.8.1, 2.8.2, 2.8.3, 2.8.4, 2.8.5, 2.8.6, 2.9.1, 2.10.1, 2.11.1, 2.12.1, 2.12.2, 2.13.1, 2.14.1. (Escribir).</p>	<p>Proba escrita de comprensión oral e rexistro cuantitativo. Observación e rúbrica de expresión oral. Proba escrita de comprensión lectora e rexistro cuantitativo. Observación e rexistro cualitativo. Produccións textuais individuais e rúbrica. Exame (un ou dous por avaliación, arredor da produción textual).</p>	<p>20%</p>
<p>B3. Funcionamento da lingua: LGB3.1.1, 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1, 3.5.1, 3.5.2, 3.6.1, 3.7.1, 3.7.2, 3.8.1, 3.8.2, 3.9.1,3.9.2, 3.10.1, 3.11.1, 3.12.1.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo das notas).</p>	<p>40%</p>
<p>B4. Lingua e sociedade: LGB4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, 4.1.5, 4.1.6, 4.2.1, 4.2.2, 4.3.1, 4.3.2, 4.4.1,4.5.1,4.6.1,4.6.2, 4.6.3, 4.6.4.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Observación da actitude cara á lingua e rexistro cualitativo</p>	<p>10%</p>
<p>B5. Educación literaria: LGBL5.1.1, 5.1.2, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.6.1, 5.7.1, 5.8.1, 5.8.2, 5.9.1.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Traballos individuais ou en grupo e rexistro cuantitativo, que puntuarán á parte.</p>	<p>20%</p>
<p>Libro de lectura obrigatoria: Complementario do B2 e B5.</p>	<p>Proba escrita ou entrevista oral e rexistro cuantitativo.</p>	<p>10%</p>
<p>Ademais o profesor ou a profesora propoñerá ao alumnado a lectura de libros optativos, podendo escoller un por avaliación, co que poderá acadar 0,75 puntos como máximo a maiores da nota dos exames.</p>		

8.1.1.3. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de 3º de ESO:

Estándares de aprendizaxe (recollidos no apartado 2.10.3. da Programación)	Procedementos e instrumentos de avaliación	Porcentaxe na nota das avaliacións
<p>B1. Comunicación oral. escoitar e falar: LGB1.1.1.,1.1.2,1.2.1,1.2.2,1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.4.1, 1.4.2, 1.5.1 e 1.5.2.(Escoitar). LGB 1.6.1,1.6.2,1.6.3, 1.7.2, 1.7.3, 1.7.4, 1.8.1, 1.8.2, 1.8.3, 1.8.4, 1.8.5, 1.8.6, 1.8.7, 1.9.1, 1.9.2, 1.9.3, 1.9.4, 1.10.1, 1.10.2. (Falar).</p> <p>B2. Comunicación escrita. Ler e escribir: LGB 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 1.1.4, 2.2.1, 2.2.2,2.3.1, 2.3.2., 2.4.1. 2.4.2, 2.4.3, 2.5.1, 2.5.2, 2.6.1, 2.7.1, 2.7.2, 2.8.1, 2.8.2. (Ler). LGB2.9.1, 2.10.1, 2.11.1, 2.11.2, 2.12.1, 2.12.2, 2.12.3, 2.12.4, 2.12.5, 2.12.6, 2.13.1, 2.14.1(Escribir).</p>	<p>Proba escrita de comprensión oral e rexistro cuantitativo. Observación e rúbrica de expresión oral. Proba escrita de comprensión lectora e rexistro cuantitativo. Observación e rexistro cualitativo. Produccións textuais individuais e rúbrica. Exame (un por avaliación, arredor da produción textual).</p>	<p>20%</p>
<p>B3. Funcionamento da lingua: LGB 3.1.1, 3.2.1, 3.2.2, 3.3.1,3.3.2, 3.4.1, 3.5.1, 3.6.1, 3.7.1, 3.8.1, 3.9.1, 3.10.1, 3.11.1, 3.12.1, 3.13.1</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo das notas).</p>	<p>30%</p>
<p>B4. Lingua e sociedade: LGB4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, , 4.1.5, 4.1.6, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.3.1, 4.3.2, 4.3.3, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 4.4.4, 4.4.5, 4.5.1, 4.7.1, 4.7.2, 4.6.1, 4.7.3.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Observación da actitude cara á lingua e rexistro cualitativo</p>	<p>10%</p>
<p>B5. Educación literaria: LGB5.1.1, 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.6.1, 5.6.2.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Traballos individuais ou en grupo e rexistro cuantitativo que puntuarán á parte.</p>	<p>30%</p>
<p>Libro ou libros de lectura obrigatoria: Complementario(s) do B2 e B5.</p>	<p>Proba(s) escrita(s) ou entrevista(s) orais e rexistro cuantitativo.</p>	<p>10%</p>
<p>Ademais o profesor ou a profesora propoñerá ao alumnado a lectura de libros optativos, podendo escoller un por avaliación, co que poderá acadar 0,75 puntos como máximo a maiores da nota dos exames.</p>		

8.1.1.4. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de 4º de ESO:

Estándares de aprendizaxe (recollidos no apartado 2.10.4. da Programación)	Procedementos e instrumentos de avaliación	Porcentaxe na nota das avaliacións
<p>B1. Comunicación oral. escoitar e falar: LGB1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 1.4.1,1.5.1, 1.5.2, 1.5.3. (Escoitar). LGB1.6.1,1.6.2,1.6.3,1.7.1,1.7.2,1.7.3,1.7.4, 1.8.1,1.8.2,1.9.1,1.9.2,1.9.3,1.9.4,1.9.5, 1.10.1,1.11.1,1.11.2, 1.12.1,1.13.1. (Falar).</p> <p>B2. Comunicación escrita. Ler e escribir: LGB2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.2.1, 2.2.2, 2.3.1, 2.3.2, 2.4.1, 2.4.2, 2.5.1, 2.5.2, 2.6.1, 2.6.2, 2.7.1, 2.7.2. (Ler). LGB2.8.1, 2.8.2, 2.9.1, 2.9.2, 2.9.3, 2.9.4, 2.9.5, 2.10.1, 2.10.2, 2.10.3, 2.11.1, 2.12.1, 2.13.1, 2.13.2, 2.13.3, 2.14.1. (Escribir).</p>	<p>Proba escrita de comprensión oral e rexistro cuantitativo. Observación e rúbrica de expresión oral. Proba escrita de comprensión lectora e rexistro cuantitativo. Observación e rexistro cualitativo. Produccións textuais individuais e rúbrica. Exame (un ou dous por avaliación, arredor da produción textual).</p>	<p>20%</p>
<p>B3. Funcionamento da lingua: LGB3.1.1, 3.1.2, 3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6.1, 3.6.2, 3.7.1, 3.8.1, 3.8.2, 3.8.3, 3.8.4, 3.8.5, 3.9.1, 3.10.1, 3.10.2, 3.10.3, 3.10.4, 3.11.1, 3.11.2, 3.12.1, 3.12.2, 3.13.1, 3.14.1.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo das notas).</p>	<p>30%</p>
<p>B4. Lingua e sociedade: LGB4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5, 4.3.1, 4.3.2, 4.3.3, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 4.4.4, 4.4.5, 4.5.1, 4.6.1, 4.6.2, 4.7.1, 4.7.2, 4.7.4, 4.7.5.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Observación da actitude cara á lingua e rexistro cualitativo</p>	<p>10%</p>
<p>B5. Educación literaria: LGB5.1.1, 5.1.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.4, 5.2.4, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.6.1, 5.6.2, 5.6.2.</p>	<p>Exame (un ou dous por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Traballos individuais ou en grupo e rexistro cuantitativo que puntuarán á parte.</p>	<p>30%</p>
<p>Libro ou libros de lectura obrigatoria: Complementario(s) do B2 e B5.</p>	<p>Probas escritas ou entrevistas orais e rexistro cuantitativo.</p>	<p>10%</p>
<p>Ademais o profesor ou a profesora propondrá ao alumnado a lectura de libros optativos, podendo escoller un por avaliación, co que poderá acadar 0,75 puntos como máximo a maiores da nota dos exames.</p>		

8.1a. Notas aclaratorias sobre os criterios de cualificación na ESO:

Os criterios de cualificación aplicables ao alumnado repetidor serán os mesmos que para o resto do alumnado do curso ordinario; iso si procurará prestárselle maior atención a este alumnado repetido, moi factible nos grupos desdoblados de 1º e 2º de ESO, pero máis complicado nos grupos numerosos. Malia isto, a profesora ou o profesor que lle imparta a este alumnado repetidor sempre estará a disposición, durante os recreos, do mesmo para resolverlle todas as dúbidas que formule e facilitarlle material de apoio.

1. Segundo acordo do Departamento de Lingua galega en reunión celebrada en setembro de 2019, **poderase restar** un tanto por cento dos diferentes exames ou traballos presentados polos seguintes aspectos de gramática textual e ortografía: presentación incorrecta, imprecisións terminolóxicas, incoherencias no texto, erros de cohesión (nexos non apropiados e mala puntuación do texto) e incorreccións ortográficas. **A porcentaxe a aplicar non deberá ser superior ao 50% do valor de cada unha das preguntas dos exames ou dos traballos.**

2. A cualificación mínima a obter para demostrar que os libros de lectura obrigatoria foron lidos non debe ser inferior a 0,50 puntos, antes da dedución por faltas, se has houber.

3. Aos exames (ou no seu defecto traballos que os substitúan) de contidos dos diferentes bloques outorgaráselles en total un máximo de 10 puntos, aplicándolles a ditos exames a porcentaxe de nota correspondente.

Temporalización:

Nos grupos desdoblados procurárase manter o mesmo criterio temporalizador sempre que sexa posible. Nos demais cursos, o/a profesor/a poderá facer as variacións de distribución da materia que considere pedagoxicamente necesarias. Con todo, procurárase manter certa flexibilidade, tal como se recolle na Programación, na medida en que beneficie ao conxunto do alumnado do grupo e en especial ao alumnado repetidor.

A **distribución dos exames** será a seguinte:

B1 e B2 (Bloques de Comunicación oral e escrita) e B3 (Bloque de Funcionamento da lingua) formarán parte dun único exame (independentemente de se son un ou dous os realizados por avaliación).

B4 (Bloque de Lingua e sociedade). Un ou dos exames por avaliación.

B5 (Bloque de Educación literaria). Un ou dous exames por avaliación.

4. As rúbricas cualificadoras anteriores poderán ser modificadas e adaptadas ás necesidades pedagóxicas do alumnado de cara á consecución dos obxectivos, contidos e das competencias e conforme os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe; polo que

o reparto da puntuación poderá variar en función do desenvolvemento trimestral dos diferentes bloques de contido, sobre todo nos cursos desdoblados de 1º e 2º de ESO.

5. Á entrega de traballos propostos, comentarios literarios e/ou elaboración de textos de diversa índole... poderáselles outorgar no seu conxunto **un máximo de 0,75 puntos** que serán engadidos á nota final de cada avaliación trimestral, consonte á seguinte fórmula:

$$\text{Nota dos traballos} \times 0,75 / 10 = x$$

6. Na puntuación anterior non se inclúen os libros de lectura opcionais (un por trimestre) que, como xa indicamos, poderán ser cualificados cun máximo de 0,75 puntos por trimestre.

7. Con todo, a nota máxima a sumar por riba da nota final de cada avaliación dos apartados 5 e 6 non debería ser superior a un (1) punto, mais se así o considerar o profesor ou a profesora dita puntuación poderá chegar a 1,50 puntos (0,75 + 075).

8. **A fórmula a aplicar trimestralmente na ESO será a seguinte:**

$$B1 \text{ e } B2 + B3 + B4 + B5 = X$$

$$X + \text{Nota lecturas(s) obrigatoria(s)} = \text{Nota exames}$$

$$\text{Nota exames} + \text{Nota traballos e/ou libro opcional} = \text{Nota avaliación trimestral.}$$

9. Á hora de establecer a **nota final de curso**, o profesor ou a profesora optará ou escollerá entre os seguintes criterios:

a) **Nota do terceiro trimestre, caso de que a avaliación sexa continua e progresiva.**

b) **Nota media das tres avaliacións.**

c) **Nota media extraída das notas medias máis altas das diferentes partes**, a saber:

Nota media máis alta dos libros de lectura (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NML]; nota media máis alta dos bloques 1, 2 e 3 de comunicación oral e escrita e funcionamento da lingua (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB123]; nota media máis alta do bloque 4 de lingua e sociedade (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB4]; nota media máis alta do bloque de educación literaria (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB5]; máis a media de curso dos traballos entregados e/ou libros opcionais lidos [NMTC].

A fórmula a aplicar será a seguinte: **NML+NMB123+NMB4+NMB5+NMTC=Nota final**

10. O profesor ou a profesora deberá mostrar ao alumnado os exames e traballos debidamente corrixidos.

11. Malia o carácter continuo da materia, no caso de non ter superada a mesma no trimestre correspondente, poderanse realizar exames de **recuperación** das partes suspensas ou aplicar o criterio de avaliación continua. En todo caso, no B1, B2 e B3 o criterio preferente

a aplicar será o da avaliación continua. Por outro lado, os criterios de cualificación a aplicar serán os mesmos que os xa sinalados para cada nivel da ESO.

12. Para facilitar a recuperación, entregáraselle ao alumnado que o precise e así o solicite material de reforzo sobre aquela(s) parte(s) que tiver suspensa(s).

13. Programas específicos personalizados para o alumnado repetidor na ESO:

No caso dos dous cursos desdoblados (1º e 2º) ou dos grupos de reforzo de linguas, se os houber, o alumnado repetidor recibirá especial atención con actividades de reforzo, mais en 3º e 4º, dada a masificación das aulas, non contemplamos programas específicos para o alumnado repetidor, debendo de adaptarse á marcha normal do curso.

8.1b. Convocatoria extraordinaria de setembro. Criterios de cualificación:

Os exames da convocatoria extraordinaria de setembro serán acordados no Departamento tendo en conta as modificacións de contido realizadas durante o curso e das que daremos conta na Memoria anual, neste caso aquelas unidades que non puideran ser desenvolvidas polas circunstancias que foren non entrarán en dita convocatoria extraordinaria.

Elaboraranse exames para todos os niveis da ESO que recollan os diferentes bloques de contido nos que se divide a materia, tal e como figuran na programación, agás o B1 de Comunicación oral; ditos exames terán unha valoración de 10 puntos, non realizándose exames parciais da materia ao ser esta unha convocatoria extraordinaria e poder figurar no expediente do alumnado o concepto de NP (Non Presentado).

Para a nota final da convocatoria extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación de dita proba extraordinaria.

A seguir o baremo acordado polo Departamento en reunión celebrada en setembro de 2019 para a convocatoria extraordinaria de setembro na ESO para o curso 2019-2020:

Bloques de contido cos seus estándares	Porcentaxe da nota			
	1º ESO	2º ESO	3º ESO	4º ESO
B2. Comunicación escrita (comprensión e expresión escrita).	30%	30%	20%	20%
B3. Funcionamento da lingua	40%	40%	30%	30%
B4 Lingua e sociedade	10%	10%	20%	20%
B5 Educación literaria	20%	20%	30%	30%

8.2.1. Criterios de cualificación do alumnado repetidor de Bacharelato.

Para o bacharelato rexen as mesmas consideracións canto aos criterios de avaliación expresados. Lembrar que ditos criterios de cualificación avalían as competencias adquiridas polo alumnado nos diferentes bloques de contidos nos que se divide a materia de Lingua Galega e Literatura no bacharelato e baseados nos estándares de aprendizaxe, complementados á súa vez polas competencias clave establecidas na LOMCE.

8.2.1.1. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 1º de Bacharelato:

Estándares de aprendizaxe (recollidos no apartado 2.10.5. da Programación)	Procedementos e instrumentos de avaliación	Porcentaxe na nota das avaliacións
<p>B1. Comunicación oral. escoitar e falar: LGB1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.5.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.5.4, 1.5.5, 1.5.6. (Escoitar). LGB1.6.1,1.6.2,1.6.3,1.6.4,1.7.1,1.7.2, 1.7.3,1.7.4,1.8.1,1.8.2,1.9.1,1.10.1, 1.10.2,1.11.1,1.11.2,1.11.3. (Falar).</p> <p>B2. Comunicación escrita. Ler e escribir: LGB2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6, 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.5.1, 2.6.1, 2.7.1, 2.7.2. (Ler). LGB2.8.1, 2.9.1, 2.10.1, 2.10.2, 2.10.3. (Escribir).</p>	<p>Proba escrita de comprensión oral e rexistro cuantitativo. Observación e rúbrica de expresión oral. Observación e rexistro cualitativo. Producións textuais individuais e rúbrica. Exame (un por avaliación, arredor da produción textual).</p>	<p>10%</p>
<p>B3. Funcionamento da lingua: LGB3.1.1, 3.1.2, 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1, 3.5.1, 3.6.1, 3.7.1, 3.8.1, 3.9.1, 3.10.1, 3.11.1.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo das notas).</p>	<p>30%</p>
<p>B4. Lingua e sociedade: LGB4.1.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.3.1, 4.3.2, 4.4.1, 4.4.2, 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.6.1, 4.6.2, 4.6.3, 4.6.4, 4.7.1, 4.7.2, 4.7.3, 4.7.4, 4.7.5.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Observación da actitude cara á lingua e rexistro cualitativo</p>	<p>20%</p>
<p>B5. Educación literaria: LGB5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.6.1, 5.7.1, 5.8.1.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Traballos individuais ou en grupo e rexistro cuantitativo, que puntuarán á parte.</p>	<p>30%</p>
<p>Libros de lectura obrigatoria: Complementario do B2 e B5.</p>	<p>Probas escritas ou entrevistas orais e rexistro cuantitativo.</p>	<p>10%</p>
<p>Ademais o profesor ou a profesora poderá propoñer ao alumnado a lectura de libros optativos, podendo escoller un por avaliación, co que poderá acadar 0,75 puntos como máximo a maiores da nota dos exames.</p>		

8.2.1.2. Criterios de cualificación para o alumnado repetidor de 2º de Bacharelato:

Estándares de aprendizaxe (recollidos no apartado 2.10.6. da Programación)	Procedementos e instrumentos de avaliación	Porcentaxe na nota das avaliacións
<p>B1. Comunicación oral. escoitar e falar: LGB1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4, 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.5.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.5.4, 1.5.5, 1.5.6, 1.5.7, 1.5.8. (Escoitar). LGB1.6.1,1.6.2,1.6.3,1.6.4, 1.7.1,1.7.2,1.8.1,1.8.2,1.9.1,1.10.1, 1.10.2,1.11.1,1.11.2,1.11.3.(Falar).</p> <p>B2. Comunicación escrita. Ler e escribir: LGB2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6, 2.4.1, 2.4.2, 2.5.1, 2.5.2, 2.5.3, 2.6.1, 2.6.2. (Ler). LGB2.8.1, 2.9.1, 2.10.1, 2.10.2, 2.10.3. (Escribir).</p>	<p>Proba escrita de comprensión oral e rexistro cuantitativo. Observación e rúbrica de expresión oral. Observación e rexistro cualitativo. Produccións textuais individuais e rúbrica. Exame (un por avaliación, arredor da gramática textual).</p>	<p>30%</p>
<p>B3. Funcionamento da lingua: LGB3.1.1, 3.1.2, 3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.1, 3.5.1, 3.6.1, 3.7.1, 3.8.1, 3.9.1, 3.10.1, 3.11.1.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo das notas).</p>	<p>20%</p>
<p>B4. Lingua e sociedade: LGB4.1.1, 4.1.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.3.1, 4.3.2, 4.3.3, 4.3.4, 4.3.5, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 4.4.4, 4.4.5, 4.5.1, 4.6.1.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Observación da actitude cara á lingua e rexistro cualitativo</p>	<p>20%</p>
<p>B5. Educación literaria: LGB5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 5.6.1, 5.6.2, 5.6.3, 5.7.1.</p>	<p>Exame (un por avaliación e rexistro cuantitativo da nota). Traballos individuais ou en grupo e rexistro cuantitativo, que puntuarán á parte.</p>	<p>30%</p>
<p>Libros de lectura recomendados, un por trimestre: Complementario do B5.</p>	<p>Probas escritas ou traballos e rexistro cuantitativo.</p>	<p>Máximo, 0,75 p. (a sumar a maiores á nota dos exames)</p>
<p>Caso de non haber libros de lectura recomendados, o profesor ou a profesora poderá propoñer ao alumnado a lectura de libros optativos, podendo escoller un por avaliación, co que poderá acadar 0,75 puntos como máximo a maiores da nota dos exames e das lecturas recomendadas.</p>		

8.2a. Notas aclaratorias sobre os criterios de cualificación no Bacharelato:

1. Segundo acordo do Departamento de Lingua galega en reunión celebrada en setembro de 2019, **poderase restar** un tanto por cento dos diferentes exames ou traballos presentados polos seguintes aspectos de gramática textual e ortografía: presentación incorrecta, imprecisións terminolóxicas, incoherencias no texto, erros de cohesión (nexos non apropiados e mala puntuación do texto) e incorreccións ortográficas. **A porcentaxe a aplicar non deberá ser superior ao 50% do valor de cada unha das preguntas dos exames ou dos traballos.**

2. A cualificación mínima a obter para demostrar que os libros de lectura obrigatoria foron lidos non debe ser inferior a 0,50 puntos, antes da dedución por faltas, se has houber.

3. Aos exames (ou no seu defecto traballos que os substitúan) de contidos dos diferentes bloques outorgaráselles en total un máximo de 10 puntos, aplicándolles a ditos exames a porcentaxe de nota correspondente. Poderanse realizar de un a catro exames por trimestre en función do reparto que se faga dos bloques de contido (B1, B2, B3, B4 e B5). O Bloque 1 de Comunicación oral irá incluído no B2 de Comunicación escrita.

Temporalización:

Procurarase manter o mesmo criterio temporalizador sempre que sexa posible. No entanto, o/a profesor/a poderá facer as variacións de distribución da materia que considere pedagoxicamente necesarias. Con todo, procurarase manter certa flexibilidade, tal como se recolle na Programación, na medida en que beneficie ao conxunto do alumnado do grupo e en especial ao alumnado repetidor.

A **distribución dos exames** será a seguinte:

B2 (Bloque de Comunicación escrita) e B3 (Bloque de Funcionamento da lingua) poderán formar parte dun único exame (independentemente de se son un ou dous os realizados por avaliación), ou poderanse realizar exames por separado.

B4 (Bloque de Lingua e sociedade) e B5 (Bloque de Educación literaria). Un ou dos exames por avaliación, no caso do 1º de bacharelato.

B2 (Bloque de Comunicación escrita), B4 (Bloque de Lingua e sociedade) e B5 (Bloque de Educación literaria); en 2º de bacharelato poderán formar parte dun único exame.

Libro de lectura recomendado. Un por trimestre ou no seu defecto un traballo.

Igualmente en 2º de bacharelato poderá realizarse un único exame que englobe todos os bloques de contido, conforme o modelo ABAU.

4. As rúbricas cualificadoras anteriores poderán ser modificadas e adaptadas ás necesidades pedagóxicas do alumnado de cara á consecución dos obxectivos, contidos e das

competencias e conforme os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe; polo que o reparto da puntuación poderá variar en función do desenvolvemento trimestral dos diferentes bloques de contido.

5. Á entrega de traballos propostos, comentarios críticos e literarios... poderáselles outorgar no seu conxunto **un máximo de 0,75 puntos** que serán engadidos á nota final de cada avaliación trimestral, consonte á seguinte fórmula:

Nota dos traballos (sobre 10) x 0,75 / 10 = x; ou nota dos traballos (sobre 3, debido ao valor porcentual do B2 en 2º de bacharelato, o 30%) x 0,75 / 3 = x

6. Na puntuación anterior non se inclúen os libros de lectura recomendados e/ou opcionais (un por trimestre) que, como xa indicamos, poderán ser cualificados cun máximo de 0,75 puntos por trimestre.

7. Con todo, a nota máxima a sumar por riba da nota final de cada avaliación dos apartados 5 e 6 non debería ser superior a un (1) punto, mais se así o considerar o profesor ou a profesora dita puntuación poderá chegar a 1,50 puntos (0,75 + 075).

8. **A fórmula a aplicar trimestralmente en 1º de Bacharelato será a seguinte:**

B1, B2 e B3 + B4 + B5 = X

X + Nota lecturas(s) obrigatoria(s) = Nota exames

Nota exames + Nota traballos e/ou libro opcional = Nota avaliación trimestral.

Esta porcentaxe poderá ser modificada en función da extensión dos diferentes bloques de contido estudados no trimestre ou no caso de que algún dos bloques ou parte dos mesmos non puidera ser impartido.

9. **A seguir a porcentaxe que cada bloque representará sobre a nota total en 2º de Bacharelato:**

B1 e B2 (Comunicación oral e escrita): 30 %.

B3 (Funcionamento da lingua): 20%.

B4 (Lingua e sociedade –Historia da lingua e Sociolingüística-): 20%.

B5 (Educación literaria –Literatura-): 30 %.

Á nota final de exames sumaráselle a dos traballos e a das lecturas recomendadas, ou opcionais.

10. Á hora de establecer a **nota final de curso en 1º de bacharelato**, o profesor ou a profesora optará ou escollerá entre os seguintes criterios:

a) Nota do terceiro trimestre, caso de que a avaliación sexa continua e progresiva.

b) Nota media das tres avaliacións.

c) Nota media extraída das notas medias máis altas das diferentes partes, a saber: Nota media máis alta dos libros de lectura (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NML]; nota media máis alta dos bloques 1, 2 e 3 de comunicación oral e escrita e funcionamento da lingua (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB123]; nota media máis alta do bloque 4 de lingua e sociedade (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB4]; nota media máis alta do bloque de educación literaria (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB5]; máis a media de curso dos traballos entregados [NMTC].

A fórmula sería a seguinte: **$NML+NMB123+NMB4+NMB5+NMTC=Nota\ final$**

11. Á hora de establecer a **nota final de curso en 2º de bacharelato**, o profesor ou a profesora optará ou escollerá entre os seguintes criterios:

a) Nota do terceiro trimestre, caso de que a avaliación sexa continua e progresiva.

b) Nota media das tres avaliacións.

c) Nota media extraída das notas medias máis altas das diferentes partes, a saber: Nota media máis alta dos bloques 1, 2 e 3 de comunicación oral e escrita e funcionamento da lingua (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB123]; nota media máis alta do bloque 4 de lingua e sociedade (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB4]; nota media máis alta do bloque de educación literaria (ou ben a do terceiro trimestre ou ben a media de curso) [NMB5]; máis a media de curso dos traballos entregados [NMTC] e a nota media dos libros recomendados lidos [NMLR].

A fórmula sería a seguinte: **$NMB123+NMB4+NMB5+NMTC+NMLR=Nota\ final$**

12. O profesor ou a profesora deberá mostrar ao alumnado os exames e traballos debidamente corrixidos.

13. Malia o carácter continuo da materia, no caso de non ter superada a mesma no trimestre correspondente poderanse realizar exames de **recuperación** das partes suspensas ou aplicar o criterio de avaliación continua. En todo caso, no B1, B2 e B3 o criterio preferente a aplicar será o da avaliación continua. Por outro lado, os criterios de cualificación a aplicar serán os mesmos que os xa sinalados para cada un dos dous niveis do bacharelato.

14. Para facilitar a recuperación, entregaráselle ao alumnado que o precise material de reforzo sobre aquela(s) parte(s) que tiver suspensa(s), alén disto o xefe de departamento estará en contacto con dito alumnado para resolver as posibles dúbidas.

8.2b. Convocatoria extraordinaria de xuño e/ou setembro. Criterios de cualificación:

Os exames da convocatoria extraordinaria de xuño (2º Bac) e/ou setembro (1º Bac) serán acordados no Departamento tendo en conta as modificacións de contido realizadas durante o curso e das que daremos conta na Memoria anual, neste caso aquelas unidades que non puideran ser desenvolvidas non entrarán en dita convocatoria extraordinaria.

Elaboraranse exames para os dous cursos nos que se divide o bacharelato que recollan os diferentes bloques de contido nos que se divide a materia, agás o B1 de Comunicación oral; ditos exames terán unha valoración de 10 puntos, non realizándose exames parciais da materia ao ser esta unha convocatoria extraordinaria e poder figurar no expediente do alumnado o concepto de NP (Non Presentado).

Para a nota final da convocatoria extraordinaria de xuño e/ou setembro só se terá en conta a cualificación de dita proba extraordinaria.

A seguir o baremo acordado polo Departamento en reunión celebrada en setembro de 2019 para a convocatoria extraordinaria de xuño e/ou setembro (curso 2019-2020):

Bloques de contido cos seus estándares	Porcentaxe da nota	
	1º Bac.	2º Bac.
B2. Comunicación escrita (comprensión e expresión escrita).	20%	30%
B3. Funcionamento da lingua	30%	20%
B4 Lingua e sociedade	20%	20%
B5 Educación literaria	30%	30%

9. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación do Plan específico de recuperación de pendentes e do Plan de seguimento ao alumnado repetidor. Procesos de mellora.

En primeiro lugar cómpre indicar que o Plan de recuperación de pendentes e o Plan de seguimento ao alumnado repetidor chegará ao alumnado e ás familias a través basicamente de dous medios:

1. O profesor ou a profesora lerá e explicará ou faralle entrega ao alumnado repetidor, ao principio de curso, dun folleto cos aspectos esenciais do Plan: grao mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxe para superar a materia, criterios de avaliación e cualificación, criterios de recuperación, temporalización e materiais e recursos didácticos.

2. O Xefe de departamento fará entrega ao alumnado coa materia pendente dun folleto explicativo que recolla a referencia a contidos, criterios de avaliación, temporalización, datas de exames, traballos e materias e recursos didácticos.

2. Ao igual que a programación xeral, este Plan estará a disposición da comunidade educativa na páxina web do centro <http://www.edu.xunta.gal/centros/iesallerulloa/node/373> e no blog do departamento <http://dgalegoiesrmallerulloa.blogspot.com/>

Alén do anterior, o Plan de recuperación de pendentes e de seguimento ao alumnado repetidor ficará sometido aos correspondentes mecanismos de revisión, avaliación e modificación polo que poderá sufrir aquelas variacións que se consideren mester, sempre en beneficio do proceso educativo e coa finalidade de mellorar a consecución dos obxectivos, loxicamente previo debate interno e acordo unánime dos integrantes do Departamento. Agora ben, todas as modificacións que se fagan deberán estar pedagoxicamente xustificadas e serán recollidas na correspondente acta de reunión, así como na memoria final de curso.

Por outro lado, a revisión, avaliación e modificación deste Plan farase a través dos mecanismos de revisión, avaliación e modificación do Plan de recuperación de pendentes e do Plan de seguimento ao alumnado repetidor que serven para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente. Tal tarefa desenvolverase a partir da análise dos resultados académicos deste alumnado, labor a realizar nas reunións de departamento ao longo do curso e cuxas resolucións e conclusións serán reflectidas no libro de actas do departamento, o que pode supor, como xa sinalamos antes, a modificación de certos aspectos deste Plan, mais sempre procurando que os cambios supoñan unha mellora.

9.1. Avaliación do PERPePSAR.

A seguir, a táboa-instrumento para valorar os axustes entre o Plan específico de recuperación de pendentes e o Plan de seguimento ao alumnado repetidor e os resultados obtidos e os considerandos previos consonte o acordado na CCP para as programacións xerais:

- Periodicidade coa que se revisará: mensual
- Contidos que foi preciso engadir ou eliminar con respecto ao Plan previsto.
- Medidas que se adoptarán como resultado da revisión

INDICADORES	ESCALA			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos ao alumnado pendente e repetidor.				
2. O desenvolvemento do Plan respondeu á secuenciación e á temporalización previstas				
3. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
4. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación				
5. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación				
6. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para o alumnado repetidor				
7. Adecuación dos materiais didácticos utilizados no Plan específico de pendentes e repetidores				
8. Adecuación do plan de avaliación inicial ao alumnado repetidor e coa materia pendente: probas e medidas adoptadas				
9. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos do alumnado repetidor e pendente				
10. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos etc.				
11. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación das avaliacións				
12. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final				

13. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria				
14. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de pendentes				
15. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación de pendentes				
16. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado repetidor e pendente				
18. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos				
19. Adecuación do seguimento e revisión do Plan específico de recuperación de pendentes e do Plan de seguimento ao alumnado repetidor ao longo do curso				

Lalín a 5 de outubro de 2019

José Payo Cangado (Xefe de Departamento)